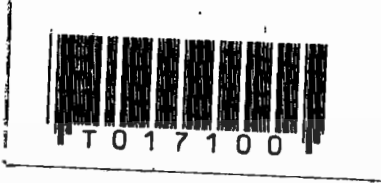

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร

เลขหมู่
เลขทะเบียน 17100
วัน, เดือน, ปี 5 ก.พ. 2535

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิตอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ISBN 994-8154-63-7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
งานบัณฑิตศึกษา

**The Teachers' Satisfaction Towards Internal Supervision of Private
Vocational Schools in the Area of Trade-Industrial
Education in Bangkok**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Degree
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
Graduate School**

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

1991

ISBN 994-8154-63-7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน เอกชน อาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อ	บัญชา เกิดผล
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. เรืองฤทธิ์ ชื่นตา อาจารย์ เเผด็จ แสนเกษม
ภาควิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.	2534

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อบรรยายเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ (1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ด้านการนิเทศหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา การนิเทศด้านการวิจัย และประเมินผล (2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ การสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม และวุฒิทางวิชาชีพครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานคร 18 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 498 คน ในปีการศึกษา 2532 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Cronbach ได้เท่ากับ 0.94

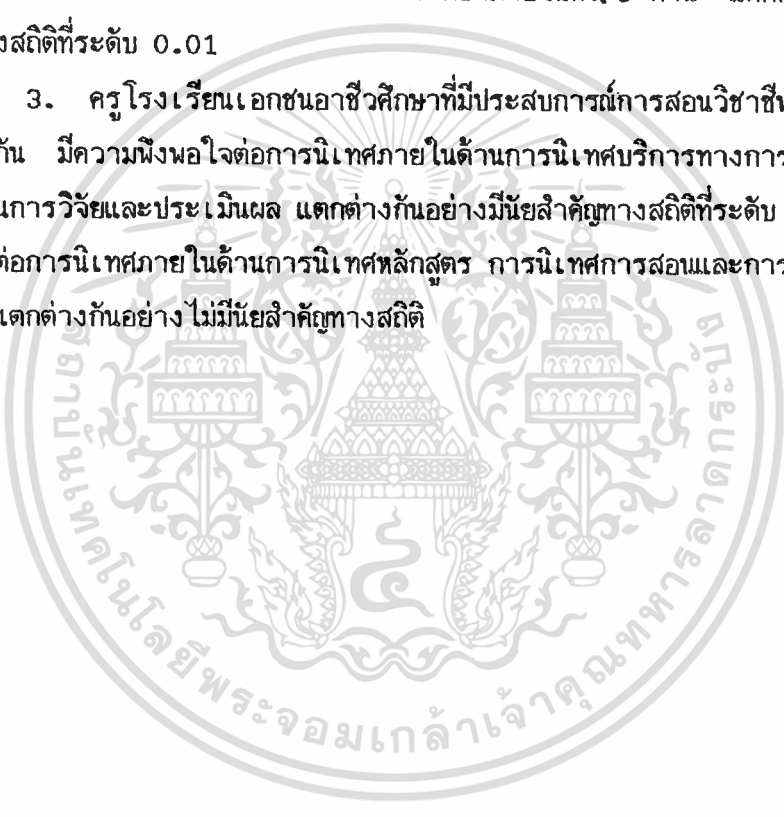
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้บรรยายระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในทั้ง 5 ด้าน ส่วนค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ใช้ทดสอบความแตกต่างความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม และวุฒิทางวิชาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) ซึ่งเรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การนิเทศด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.54$) การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 3.53$) การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.51$) การนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.49$) และการนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล ($\bar{X} = 3.43$)

2. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ที่มีระดับการศึกษา และวุฒิทางวิชาชีพครูแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศการศึกษาภายในทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในด้านการนิเทศบริการทางการศึกษา และการนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในด้านการนิเทศหลักสูตร การนิเทศการสอนและการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

percentage to described the respondents status. The average value ($\bar{X}$) and standard Deviation (S.D.) to described the teachers satisfaction level. The t-test and F-test were used for testing differences in teachers' satisfaction towards internal supervision of private vocational schools in terms of the respondents educational level, Teaching experiences, and Teacher professional qualification.

The finding indicated that;

1. The teachers satisfaction towards internal supervision of private vocational school is moderate ($\bar{X} = 3.50$) with the following respectively being the curriculum supervision ($\bar{X} = 3.54$), Staff development supervision ($\bar{X} = 3.53$), educational services supervision ($\bar{X} = 3.51$), teaching supervision ($\bar{X} = 3.49$), and research and evaluated supervision ($\bar{X} = 3.43$).

2. There are significant differences in the teachers' satisfaction towards the five areas of internal supervision in term of their educational level and teacher professional qualification at the 0.01 level.

3. There are significant differences in the teachers' satisfaction towards the educational services supervision, research and evaluated supervision in term of their teaching experiences at the 0.05 level. But, there are no significant differences towards the curriculum supervision, Teaching supervision, and Staff development supervision.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีได้นั้น ผู้วิจัยต้องกราบขอบคุณบรรดาคณาจารย์ทุกท่าน และผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีณาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ และท่านยังคงให้ความสนใจกับผู้วิจัยมา โดยตลอด

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.เรืองฤทธิ์ ชื่นตา และอาจารย์เผด็จ แสนเกษม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ท่านคอยช่วยสนับสนุนให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.ระวีวรรณ ชินะตระกูล ที่ท่านกรุณาให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องสถิติของงานวิจัยครั้งนี้มา โดยตลอด

และต้องขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บัญชา เกิดมณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาของการวิจัย.....	2
ทฤษฎีในการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
เชิงอรรถ.....	8
2. ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของการนิเทศภายใน.....	10
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	12
ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา.....	14
หลักการนิเทศการศึกษา.....	16
กระบวนการนิเทศการศึกษา.....	19
ประเภทของการนิเทศการศึกษา.....	23
งานนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศภายในโรงเรียน.....	25
กิจกรรมการนิเทศการศึกษา.....	28
การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา.....	35
ความหมายของความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.....	38
เชิงอรรถ.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล.....	54
4. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	58
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
สรุปหลักการที่ได้จากการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	94
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	96
เชิงอรรถ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	106
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน ของครูสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	109
ประวัติผู้เขียน.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. รายชื่อโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร และจำนวนครูสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม.....	50
2. จำนวนครูตอแบบสอบถามตามสถานภาพ.....	57
3. แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศหลักสูตร.....	58
4. แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศการสอน.....	60
5. แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศเพื่อ พัฒนาบุคลากร.....	62
6. แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศด้าน การบริการทางการศึกษา.....	64
7. แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมายของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศด้านการวิจัย และประเมินผล.....	66
8. สรุปค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ความหมายของระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่องานนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา.....	67

VIII

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านหลักสูตรของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน.....	68
10. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการนิเทศการสอน ของครูที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....	69
11. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน.....	69
12. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษาของครูที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....	70
13. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล ของครูที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....	70
14. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ของครูที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....	71
15. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีวะ แตกต่างกัน.....	72
16. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศการสอน ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีวะ แตกต่างกัน.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้นแตกต่างกัน.....	73
18. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้นแตกต่างกัน.....	74
19. แสดงความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา ของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชั้นแตกต่างกัน.....	75
20. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล ของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้นแตกต่างกัน.....	76
21. แสดงความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล ของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชั้นแตกต่างกัน.....	77
22. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้น แตกต่างกัน.....	78
23. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านหลักสูตร ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชั้นครู.....	79
24. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านการสอน ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชั้นครู.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู.....	80
26. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิ ทางวิชาชีพครู.....	81
27. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิ ทางวิชาชีพครู.....	81
28. แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู.....	82

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนิเทศการศึกษาเป็นหัวใจของการเรียนการสอนในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษาให้เป็นบุคคลมีคุณภาพ การนิเทศการศึกษาที่ดีจะก่อให้เกิดผลทางด้านการพัฒนาคน พัฒนางาน การประสานสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานและสร้างขวัญกำลังใจ การนิเทศศึกษามีความละเอียดละออ และสลับซับซ้อนมากกว่าการนิเทศในอาชีพอื่น ๆ เพราะการพัฒนาคนเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลา วิธีการ และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้การนิเทศการศึกษาทำให้เกิดจุดมุ่งหมายดังนี้ คือ

1. เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่เล็กน้อยจนกระทั่งข้อบกพร่องที่มีผลทำให้เสียหายรุนแรง
2. เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหาร การใช้หลักสูตรและการเรียนการสอน
3. เพื่อก่อหรือสร้างให้รู้จักใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ขึ้นมา เช่น วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ
4. เพื่อสร้างสรรค์โดยให้โอกาสได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยและหาสิ่งที่เหมาะสมมาใช้²

ในปัจจุบันเนื่องจากจำนวนเด็กขานิเทศต่อครูในสถานศึกษา ไม่ได้สัดส่วนกัน งบประมาณมีน้อย อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศไม่เพียงพอ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ที่พบมากที่สุดคือ ระยะเวลาที่ศึกษานิเทศก์พบกับครูเพื่อการนิเทศน้อยเกินไป ขาดการวางแผนงานนิเทศการศึกษาร่วมกัน และขาดการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งแตกต่างกัน การแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการจึงต้องแตกต่างกันด้วย และผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศภายในโรงเรียนควรเป็นบุคลากรในโรงเรียนเอง ซึ่งถ้ามีการร่วมมือกันทุกฝ่ายก็จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามถ้าโรงเรียนใดไม่ได้รับการร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ⁴ อาจทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ล่าช้า และที่สุดท้ายจะต้องปิดกิจการลง เช่น ผลจากการประชุมสัมมนาประจำปีของสมาคมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526-2530 โรงเรียนต้องเลิกกิจการโดยเฉลี่ยปีละ 3 โรงเรียน ซึ่งผลส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจของผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา⁵ การนิเทศภายในเป็นกระบวนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

แนวทางหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้งานบนเวทีศึกษา

หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนการสอนนั่นเอง

ทั้งยังเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป⁶ การทำงานจะได้รับผลดียิ่งขึ้นจะต้องเกิดจากความพึงพอใจในการทำงานของทุกฝ่ายคือ ผู้บริหาร และบุคลากร⁷ ความพึงพอใจในการทำงานส่วนหนึ่งเกิดจากการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของผู้บริหาร ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการนิเทศภายในด้วย ถ้าครูมีขวัญและกำลังใจที่ไม่ดีแล้วการนิเทศก็จะไร้ผล งานย่อมไม่ประสบความสำเร็จเพราะผู้รับการนิเทศจะเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากปฏิบัติงาน⁸ และผลจากการรายงานการสำรวจความต้องการนิเทศของครูพบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าการนิเทศเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครู ทำให้เสียเวลาในการเรียนการสอนและได้รับประโยชน์ค่อนข้างน้อย คุณลักษณะที่จำเป็นมากที่สุดทั้งผู้บริหารและครูมีความต้องการ คือ การเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รองลงไป ได้แก่ ความเป็นกันเอง การใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน ความรอบรู้ ความคิดแปลกใหม่ในลักษณะการเป็นผู้นำ⁹

ปัญหาการวิจัย

การนิเทศภายในที่ถูกรู้จัก จะส่งผลถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยเฉพาะครูความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดี มีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของความต้องการหรือแรงจูงใจ¹⁰ บุคคลจะรู้สึกพึงพอใจในงานก็ต่อเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ และสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลได้¹¹ ในทางตรงกันข้ามถ้าครูไม่พึงพอใจในการนิเทศภายในโรงเรียน สถานศึกษาจะประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างมาก เช่น ด้านหลักสูตร ถ้ามีเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตรไม่เพียงพอ ครูอาจจะไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรแตกต่างกัน ในด้านการสอนถ้าครูผู้สอนไม่ได้รับความสนับสนุนในการบริการด้านผลิตเอกสารประกอบคำสอน จัดทำสื่อการเรียน ก็ทำให้งานด้านการสอนขาดประสิทธิภาพ ฯลฯ¹² ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องหาวิธีการ เพื่อจะเสริมสร้างให้ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้บริหารที่ทำหน้าที่นี้เทศจะต้องพัฒนาตัวเองให้มีคุณภาพและมีความเชี่ยวชาญในส่วนที่รับผิดชอบในการนิเทศ ซึ่งอาจจะต้องอาศัยการประสานงานกับศึกษานิเทศก์ สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผลผลิตทางการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการนิเทศภายในดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องความพึงพอใจของครู สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนหนึ่งจบการศึกษาทางช่างอุตสาหกรรมโดยตรงไม่ได้เรียนวิชาชีพครู อาจจะประสบปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน การวัดและการประเมินผล รวมทั้งผู้บริหารส่วนใหญ่ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ยังขาดความสนใจและไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการนิเทศภายในอย่างแท้จริง นอกจากนี้การดำเนินงานทางด้านการนิเทศภายในยังไม่ประสานสอดคล้องกับผู้เกี่ยวข้องเฉพาะผู้รับการนิเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนโดยตรงได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้การนิเทศภายในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ทฤษฎีในการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เป็นไปอย่างมีระบบและทฤษฎีเป็นแนวทาง ผู้วิจัยจะดำเนินตามแนวทฤษฎีของ Ben M. Harris ที่มีแนวความคิดเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยแบ่งงานนิเทศการศึกษาออกเป็น 10 ประการ คือ

1. งานเกี่ยวกับด้านหลักสูตร (Curriculum Development) ซึ่งเกี่ยวกับการวางโครงสร้างของหลักสูตร ทำประมวลการสอน กำหนดตัวผู้สอน วัน เวลา สถานที่และวิธีสอน ตลอดจนสร้างเกณฑ์มาตรฐานการสอนและบรรจุหน่วยกิตวิชาต่าง ๆ ลงในการสอน
2. การจัดระบบการสอน (Organizing for Instruction) โดยการแปลงหลักสูตรที่วางไว้มาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน
3. การคัดเลือกบุคลากรผู้สอน (Staffing) โดยเลือกสรรมาให้เหมาะสมกับงาน มีการสอบคัดเลือกและเก็บรักษาทะเบียนประวัติบุคคล
4. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) ออกแบบและจัดเตรียมอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับผู้สอน รวมทั้งการจัดวางแผนอาคารเรียน
5. การจัดวัสดุอุปกรณ์การสอน (Materials) การตรวจและคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการสอน
6. การจัดอบรมครูประจำการ (In-Service Trainings) โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้านวิชาการ

7. การจัดปฐมนิเทศใหม่ (Orienting New Teachers) และครูที่ย้ายมาใหม่ ให้รู้และเข้าใจในสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อลดอุปสรรคและทำงานได้ผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

8. การจัดบริการด้านอื่น ๆ (Special Services) ที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย หลักการของการเรียนการสอนในโรงเรียน เช่น การจัดบริการด้านต่าง ๆ ให้ครูใช้ สมรรถภาพของตนได้เต็มที่

9. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Relations) ในทางที่เกี่ยวข้อง กับการสอน ประกอบด้วย การแจ้งข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้ชุมชน แสวงหา และเลือกใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

10. การประเมินผล (Evaluation) มีการวางแผนจัดระบบประเมินผลและ ดำเนินการประเมินผลให้ทุกแห่งของ โรงเรียนที่จะมีผลต่อการสอน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 10 ประการ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปแบ่งงานนิเทศภายในโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ คือ

1. การนิเทศด้านหลักสูตร
2. การนิเทศการสอน
3. การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร
4. การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา
5. การนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน เอกชน อาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน เอกชน อาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา การ นิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน วิชาชีพสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และวุฒิทางวิชาชีพครู

สมมติฐานของการวิจัย

ครูสาขาวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรม และวุฒิทางวิชาชีพครู แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษาและ การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน 5 ด้าน คือ การนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผลของครูสาขาวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสาขาวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532
3. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครู สาขาวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532 ดังต่อไปนี้
    - 3.1.1 ระดับการศึกษา
    - 3.1.2 ประสบการณ์ทางการสอนวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรม
    - 3.1.3 วุฒิทางวิชาชีพครู
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
    - 3.2.1 การนิเทศด้านหลักสูตร
    - 3.2.2 การนิเทศการสอน
    - 3.2.3 การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร
    - 3.2.4 การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา
    - 3.2.5 การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. ความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของครูสาขาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน 5 ด้าน คือ การนิเทศ ด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา การนิเทศด้านการวิจัย และการประเมินผล

2. ครูสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนวิชาชีพ สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างผู้จัดการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภายในโรงเรียน ในการที่จะปรับปรุงและพัฒนาด้านการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ

3.1 การนิเทศด้านหลักสูตร หมายถึง การประชุมแนะนำ ชี้แจงเกี่ยวกับการวางโครงสร้างของหลักสูตร ทำประมวลการสอน กำหนดตัวผู้สอน วัน เวลา และสถานที่ รวมทั้งการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน

3.2 การนิเทศการสอน หมายถึง การให้ความรู้ การจัดประชุม การให้คำปรึกษา ส่งเสริม และวางแผนปฏิบัติงานด้านการสอน

3.3 การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร หมายถึง การจัดปฐมนิเทศ กระตุ้น เปิดโอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอน ให้มีความเจริญงอกงามทางด้านวิชาการ

3.4 การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา หมายถึง การอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอน เช่น การจัดงบประมาณ เชื้อเพลิงวิทยากร จัดทำคู่มือครู และเอกสารประกอบคำสอน รวมทั้งจัดหา ส่งเสริมการผลิต การใช้ การเก็บบำรุงรักษาและการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์การสอน

3.5 การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล หมายถึง การส่งเสริม การวิจัย สืบรวจ วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

4. ประสิทธิภาพทางการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม หมายถึง ระยะเวลาที่ครูช่างอุตสาหกรรมได้ปฏิบัติงานด้านการสอนในโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

4.1 ประสิทธิภาพทางการสอนน้อย หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลาต่ำกว่า 3 ปี

4.2 ประสิทธิภาพทางการสอนปานกลาง หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 3-6 ปี

4.3 ประสบการณ์ทางการสอนมาก หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการสอน วิชาชีวะช่างอุตสาหกรรมจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลามากกว่า 6 ปี

5. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ครูสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้รับ จะเป็นวุฒิทางวิชาชีพครู หรือวุฒิอื่นใดก็ตาม โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

5.2 ปริญญาตรีขึ้นไป

6. โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้าน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

7. วุฒิทางวิชาชีพครู หมายถึง วุฒิที่ได้รับจากการศึกษา โดยได้รับวุฒิต่างด้าน ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและดำเนินการให้มีการส่งเสริมการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา อย่างจริงจัง
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนิเทศการศึกษาด้าน อาชีวศึกษา โดยการนำข้อมูลไปใช้สำหรับพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้หน่วยศึกษานิเทศก์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การศึกษาด้านอาชีวศึกษาได้ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามความต้องการ และความพึงพอใจของครูในโรงเรียน
5. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจที่จะศึกษา เรื่องการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน ให้มีความรู้มากยิ่งขึ้น

เชิงอรรถ

¹ สัจด์ อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1 ; กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยาม, 2519), หน้า 8.

² เมธี บิลันธนานนท์, การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533), หน้า 92.

³ ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์, "การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521, หน้า ฉ.

⁴ ศุภลักษณ์ คูหาทอง, "การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาในทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอนและการศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 9," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, หน้า ฉ.

⁵ รุ่ง แก้วแดง, "สัมมนาการศึกษา," การประชุมสามัญประจำปี สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษา ครั้งที่ 12/2530.

⁶ สัจด์ อุทรานันท์, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 200.

⁷ ชาญชัย อาจินสมาจาร, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525), หน้า 4.

⁸ ยุพิน นิพิชกุล, การนิเทศการสอนคณิตศาสตร์ (กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 20. (อัดสำเนา)

⁹ สักซี นฤกษะศรี และคณะ, "ความต้องการการนิเทศของครู-อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคใต้," ศูนย์นิเทศและฝึกอบรมภาคใต้, 2529, หน้า 45.

¹⁰ Benjamin B. Wolman, Dictionary of Behavioral Sciences (New York : Von Nostrand Reinhold, 1973), p. 384.

¹¹ George struss and Leonard R. Sayles, Personal : Human Problems of Management (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1960), p. 119.

¹² สวัสดิ์ อุทรานันท์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า ก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและงานวิจัยที่จะนำมากล่าวถึงแบ่งออกได้ดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียน
  - 1.1 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
  - 1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
  - 1.3 ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา
  - 1.4 หลักการนิเทศการศึกษา
  - 1.5 กระบวนการนิเทศการศึกษา
  - 1.6 ประเภทของการนิเทศการศึกษา
  - 1.7 งานนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศภายในโรงเรียน
  - 1.8 กิจกรรมการนิเทศการศึกษา
  - 1.9 นิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
  - 1.10 ความหมายของความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

คำว่า "การนิเทศการศึกษา" มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

Harold Adams และ Frank G. Dickey ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการบริการที่เกี่ยวกับการสอน เพื่อปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นและการนิเทศการศึกษา คือ การสร้างสรรค์ การให้อิสระเสรีแก่ครูในการปฏิบัติงานโดยมีการวางแผนเพื่อปรับปรุงการสอนเป็นอย่างดี¹ ส่วน Thomas Henry Briggs และ Justman กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การประสานงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อกระตุ้นให้กำลังใจและชี้แนวทางให้ครูมีความเจริญงอกงามในอาชีพ² ซึ่งแตกต่างจากความหมายของ Glen G. Eye, Lamore A. Netzer และ Robert D. Krey ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารทางการศึกษาเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนบังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวัง³

จากพจนานุกรมของ Carter V. Good ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า หมายถึง⁴

ความพยายามของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษาที่จะส่งเสริม แนะนำครูและบุคลากรของโรงเรียนให้รู้จักวิธีการในการปรับปรุงการเรียนการสอน อันได้แก่ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ การพัฒนาครู การปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการสอนเนื้อหาวิชาและการประเมินผลการสอน

สำหรับ Ross L. Neagleg และ Dean N. Evans มองการนิเทศการศึกษาในปัจจุบันว่า⁵

การนิเทศสมัยใหม่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและเป็นประชาธิปไตย เพื่อที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนทำให้เกิดความก้าวหน้า อย่างต่อเนื่องของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายคือ นักเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร บิดา มารดา หรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

ส่วน Kimbal wiles นั้นได้กล่าวถึง การนิเทศการศึกษาโดยเน้นในด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบริหารทางการศึกษาตลอดจนพัฒนาหลักสูตร⁶ แต่ Harold Spears ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่กระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเอง⁷ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการนิเทศการศึกษาที่ สาโรช บัวศรีให้ไว้ว่าเป็นการช่วยเหลือดูแลและตรวจตราแนะนำ การสนับสนุนส่งเสริมและเกื้อกูลเพื่อให้งานวิชาการและธุรการในโรงเรียนแต่ละสายงานเกิดผลดี โดยการแนะนำและช่วยเหลืออย่างเปิดเผย⁸ สำหรับสาย ภานุรัตน์ ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพ⁹ ซึ่งความหมายนี้สอดคล้องกับความหมายของการนิเทศการศึกษาที่ พนม แก้วกำเนิด ให้ไว้ว่า คือ การช่วยเหลือให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁰ ส่วน สัจจ อุทรานันท์ ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาในเชิงปฏิบัติการว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับบุคคลทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน¹¹

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างผู้จัดการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่จะปรับปรุงและพัฒนาด้านการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การร่วมมือกันระหว่างผู้จัดการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภายในโรงเรียน ในการที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ในการดำเนินงานทางการนิเทศการศึกษา จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาหลายฝ่าย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของทุกฝ่าย ในเรื่องนี้มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้แสดงความเห็นไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

Gwynn J. Minor ให้ความเห็นว่าคุณจุดมุ่งหมายหลักของการนิเทศการศึกษาคือ¹²

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดีขึ้น
2. เพื่อช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยครูในการจัดหาและเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน
4. ช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. สร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความสามารถพิเศษ และประสบการณ์ของเขามาใช้ให้เป็นประโยชน์โดยการให้เป็นที่ปรึกษาของครูใหญ่
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
7. กระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตนเอง
8. ช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้รับผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัยและมีความเชื่อมั่นในตนเอง
9. กระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร เพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

10. ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อช่วยให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียน และนักเรียน

Thomas Henry Briggs และ Josehp Justman ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ข้อคือ¹³

1. เพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำในวิชาชีพ
2. เพื่อพัฒนาการสอนของครูให้ดีขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของครู
4. เพื่อนำทางให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะครู กับชุมชน

สาย ภานุรัตน์ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้¹⁴

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ที่จะต้องดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์นั้น
2. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจความต้องการของเด็ก ตลอดจนปัญหาต่างๆ ของเด็ก
3. ช่วยสร้างครูให้มีลักษณะผู้นำแบบประชาธิปไตย
4. ช่วยเสริมสร้างขวัญและความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของคณะครู
5. ช่วยส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่
6. ช่วยพัฒนาการสอนของตนให้ดีขึ้น
7. ช่วยเหลือครูใหม่ ให้เข้าใจระบบงานในโรงเรียนและงานในอาชีพครู
8. ช่วยประเมินผลงานของครูตามแนวทางที่ตกลงกันไว้
9. ช่วยครูแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยวางแผนให้เหมาะสม
10. ช่วยประสานสัมพันธ์ของโรงเรียนและทางนอกโรงเรียนเหล่านั้น
11. ช่วยค้นหาปัญหาของโรงเรียนและทางแก้ปัญหาเหล่านั้น
12. ช่วยปกป้องครูไม่ให้ถูกใช้งานเกินขอบเขตและไม่เป็นธรรม

สังัด อุทรานันท์ ให้ทัศนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า¹⁵

1. เพื่อพัฒนาคนให้ดีขึ้น กล่าวคือ มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

2. เพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อเกิดการนิเทศการศึกษาแล้ว มีปัญหาจากการปฏิบัติงานน้อยที่สุดและผลงานที่ได้รับต้องมีคุณภาพสูงสุด
3. เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หมายถึง การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องประสานสัมพันธ์อันดีระหว่างปฏิบัติงาน ลดความขัดแย้งให้เหลือน้อยที่สุด
4. เพื่อเป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจในการทำงานของบุคลากร นั่นคือ เป็นการสร้างความมั่นใจ ความสุข และมีกำลังใจในการทำงานนั่นเอง

เมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นการมุ่งพัฒนาครูเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อช่วยเหลือครูให้รู้จักวิเคราะห์ปัญหา และหาวิธีแก้ไข ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำงานด้วยความมั่นใจ มีขวัญ และกำลังใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผล ไปยังตัวนักเรียน ให้พัฒนาไปตามเป้าหมายของการศึกษา

ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นไปอย่างรวดเร็ว วิทยาการและเทคโนโลยีมีบทบาทในชีวิตของคนทั่วไปมากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับปรุงการศึกษาให้เหมาะสมนั่นคือ แก้ไขสิ่งที่ เป็นปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน อย่างรีบด่วน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการเรียนการสอนอยู่เสมอ และยังช่วยจัด ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงการจัดระบบการศึกษา และทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่วางไว้ การนิเทศการศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญและเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนิเทศการศึกษาสามารถช่วยในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการเรียนการสอนได้

จากการสัมมนาของนิสิตปริญญาโท สาขา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลักษณ์การศึกษาระดับปริญญาโท ปีการศึกษา 2518 แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวไว้ถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของตนเองว่า¹⁶

1. การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
2. การนิเทศการศึกษาจะช่วยพัฒนาครูทางด้าน การเรียนการสอนทางวิชาการ
3. การนิเทศการศึกษาสามารถกระตุ้นและนำทางความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูภายในโรงเรียน
4. โรงเรียนจำเป็นต้องอบรมครูต่อเนื่องกันไป เพราะความก้าวหน้าทางวิชาการเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. โรงเรียนต้องการมีการนิเทศเพราะ โครงการที่ประกอบด้วยข้อมูลจากการนิเทศจะสามารถช่วยในการจำแนกคุณภาพของครู และความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ชาญชัย อาจินสมาจาร กล่าวว่¹⁷

1. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการ การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะมันเกี่ยวข้องกับบุคคล และการนิเทศการศึกษาเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน อีกประการหนึ่ง การศึกษาได้ขยายตัวไปอย่างมาก เมื่อไม่นานมานี้ สิ่งเหล่านี้ต่างก็อาศัยความช่วยเหลือเท่านั้น

2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงการฝึกฝนอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณืจริง

3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอนเนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ กัน และต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนักครุ จึงไม่อาจสละเวลาได้มากเพียงพอต่อการเตรียมการสอน การนิเทศการศึกษาจึงสามารถลดภาระครูได้ในกรณีดังกล่าว

4. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ ทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษา ทางทฤษฎีและทางปฏิบัติข้อแนะนำที่ได้จากการวิเคราะห์และจากการอภิปราย จากการค้นพบของการวิจัยมีความจำเป็นต่อความเจริญเติบโตดังกล่าว การนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการได้

5. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีบบนแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในกระบวนการทางการศึกษาด้วย

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้¹⁸

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ศึกษานิเทศก์ต้องทำตัวเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงในการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยทำงานร่วมกับครู อาจารย์ เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่าง ๆ

2. การผลิตครู สถาบันผลิตครู ผลิตครูให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำอย่างไรจึงจะผลิตครูให้มีประสิทธิภาพ เพราะการผลิตครูนั้น เมื่อไปทำงานในสถานศึกษาจะต้องมีการฝึกอบรมประจำการอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. มาตรฐานการศึกษา ในการรักษามาตรฐานการศึกษา ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกจากผู้ที่มีความรู้มาทำงาน และช่วยนิเทศความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ครูที่ทำการสอนประจำ ให้มีความคิดกว้างไกล ก้าวหน้าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

จึงกล่าวได้ว่า จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่ตลอดเวลา ทำให้การศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย บุคลากรที่ทำหน้าที่ในโรงเรียนก็ต้องมีการพัฒนาตามให้ทันการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ซึ่งศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้ที่ประสานงานระหว่างความเปลี่ยนแปลงกับบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม ซึ่งถือว่าเป็นการนิเทศการศึกษาในระบบการศึกษา ดังนั้น การที่พัฒนาคุณภาพของครูให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลาต้องมีการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

หลักการนิเทศการศึกษา

เนื่องจากการนิเทศการศึกษามีความสำคัญในการจัดการศึกษาดังที่ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาไว้ต่าง ๆ ข้างต้นแล้วนั้น การปฏิบัติการณ์เทศการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีหลักการเพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ซึ่งจะนำมาพอเป็นหลักการสังเขปดังต่อไปนี้

Thomas Henry Briggs และ Joseph Justman ได้เสนอหลักการนิเทศไว้ดังนี้ คือ การนิเทศการศึกษาเป็นการเสริมสร้างประชาธิปไตย ซึ่งต้องอยู่บนหลักการแห่งเหตุผล การนิเทศการศึกษาจะหาทางส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของครูตามความสามารถของแต่ละบุคคลให้ดีที่สุด¹⁹

William Burton และ Leo J. Brueckner ได้เสนอหลักการว่า²⁰

1. การนิเทศการสอนควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ เป็นไปตามค่านิยมความเป็นจริงและกฎเกณฑ์
2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์
3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย คือ เคารพในตัวบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้มีความร่วมมือ และการใช้อำนาจให้น้อยที่สุด
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ คือ แสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้แสดงออกเพื่อให้เกิดการพัฒนา

Harold Adams และ Frank G. Dickey ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการสำคัญในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้คือ²¹

1. ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การช่วยให้ครูเป็นผู้รู้จักคิดค้นวิธีการทำงานด้วยตนเอง มุ่งให้ครูมีความสามารถในการนำตนเองและสามารถในการตัดสินใจปัญหาของตนเองได้

2. การนิเทศการศึกษามุ่งที่จะให้ครู ได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และจะแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร ช่วยให้ครูรู้จักวิเคราะห์ปัญหาจะทำให้สามารถมองเห็นถึงข้อยุ่งยากต่าง ๆ ได้ และนำไปสู่แนวทางแห่งการแก้ปัญหาได้

3. การนิเทศการศึกษาจะต้องช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้สูงขึ้น

4. การนิเทศการศึกษา จะช่วยให้ครูมีความคุ้นเคยกับแหล่ง วิทยาการและสามารถนำไปใช้ในด้านการเรียนการสอนได้

5. การนิเทศการศึกษาจะต้องช่วยเผยแพร่ ให้ชุมชนเข้าใจแผนการศึกษาของโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างครู และผู้ปกครองและการสนับสนุนจากประชาชนในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

6. การนิเทศการศึกษา จะต้องช่วยให้ครูเข้าใจถึงปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง ปรัชญาและความมุ่งหมายทางการศึกษา เป็นเสมือนแนวทางที่ทำให้ทราบเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการศึกษาในโรงเรียน

ในการจัดการนิเทศการศึกษาต้องคำนึงถึง ความสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยด้วยดังที่ Glen G. Eye Lamore A.Netzer และ Robert D. Krey ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยในการนิเทศการศึกษาไว้ว่า บรรดาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา คือทั้งฝ่ายผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องยึดหลักสำคัญ 3 ประการ คือ²²

1. มีความเคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
  2. กำหนดหน้าที่ที่ต้องการสำหรับแต่ละบุคคลไว้แน่นอนชัดเจน
  3. คำนึงถึงความพอใจของแต่ละบุคคลในการแบ่งงานหรือมอบหมายหน้าที่ให้ผู้อื่น
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบารกุล ได้เสนอหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ ในการจัดการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ คือ²³

1. หาเส้นทางให้ครูรู้จักช่วยและพึ่งตนเอง ไม่ใช่คอยจะอาศัยและหวังพึ่งศึกษานิเทศก์หรือคนอื่นอยู่ตลอดเวลา
2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถที่จะวิเคราะห์และแยกแยะปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้
3. ต้องการทราบความต้องการของครูแล้ววางแผนการนิเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ
4. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของครูและทำความเข้าใจกับปัญหานั้น ๆ แล้วพิจารณาหาทางช่วยแก้ไข
5. ชักจูงให้ครูช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน

6. การแก้ไขปัญหเกี่ยวกับกรเรียนกรสอน ควรเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิด และลงมือกรทำเองให้มากที่สุด

7. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครูแล้วนำมาพิจารณาาร่วมกัน

8. ช่วยกันจัดทาแหล่งวิทยากร อุปกรณ์กรสอนตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้แก่ครู

9. ช่วยจัดการเอกสาร หนังสือและตำราต่าง ๆ ให้แก่ครู

ซารี มณีศรี ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้²⁴

1. การนิเทศเป็นการกระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความ เจริญอกงามแก่ครู โดยทั่วไป

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมและสร้างสรรค์

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน

5. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์

6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่าง โรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะ

ชนบท

สันต์ ธรรมบำรุง และ ชาญชัย ศรีไสยเพชร ได้สรุปหลักการนิเทศการศึกษา จากแนวความคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ ไว้ดังนี้²⁵

1. มีจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่แน่นอน

2. ใช้กระบวนการหมู่พวกทำงานเป็นคณะ ร่วมมือกับครูและผู้เกี่ยวข้อง โดยอาศัย

หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อประสานงานและเผยแพร่ข่าวสาร

3. ใช้วิธีการแบบประชาธิปไตย เคารพยอมรับฟังเหตุผล ความคิดของผู้อื่น

4. ใช้วิธีการให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน

5. คำนึงถึงปัญหาความเหมาะสมและความสามารถของผู้ร่วมงาน

6. ใช้วิธีการง่าย ๆ เป็นกันเองกับครูเป็นหลักในการดำเนินงาน

7. ใช้วิธีการค้นคว้าทดลองวิเคราะห์ปัญหา และหาเหตุผล

8. ยึดถือปรัชญาการศึกษาของชาติ เป็นแนวทางปฏิบัติงาน

9. มุ่งพัฒนาครู ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

10. ใช้วิธีการประเมินผลเป็นเครื่องสำรวจผลการปฏิบัติงานของครูและของตนเอง

จะสังเกตได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษาได้เน้นถึงการทำงานร่วมกันในบรรยากาศ ด้านวิชาการโดยอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย โดยมีเป้าหมายที่คุณภาพของนักเรียน ซึ่ง

สอดคล้องกับ สัจด์ อูทรานนท์ ที่กล่าวถึงหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาของประเทศไทย ในปัจจุบันไว้ดังนี้²⁶

หลักการที่ 1 การนิเทศการศึกษาเป็น "กระบวนการ" ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

หลักการที่ 2 การนิเทศศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่าน "ตัวกลาง" คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักการที่ 3 การนิเทศการศึกษา (ประเทศไทย) เน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย

ในการนำหลักการนิเทศการศึกษาไปใช้ จะต้องคำนึงถึงอิทธิพลขององค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งสรุปจากแนวความคิดของ Fred C. Ayer ไว้ดังนี้คือ²⁷

1. ลักษณะ และนิสัยของแต่ละบุคคล ซึ่งได้แก่ ทัศนคติ ความสามารถ ความต้องการ ฯลฯ ของแต่ละบุคคล ทั้งทางด้านผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศต่างมีนิสัยเฉพาะตัวบุคคลหนึ่ง อาจยอมรับหลักการอย่างหนึ่ง ขณะเดียวกันอาจปฏิเสธหลักการอื่น ๆ ดังนั้นความสำเร็จของการนิเทศจึงมิได้ขึ้นอยู่กับหลักการแต่เพียงอย่างเดียว ต้องเข้าใจถึงแรงขับของมนุษย์และลักษณะมีนิสัยของเขาเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก

2. นโยบายการบริหาร มีอิทธิพลมากต่อจุดมุ่งหมายขอบข่ายและวิธีในการนิเทศการศึกษา หลักแหล่งการนิเทศจะไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร นโยบายการบริหาร อาจเข้มงวดหรือปล่อยตามสบาย อาจจะเป็นประชาธิปไตยหรือเผด็จการก็ย่อมมีอิทธิพลต่อการนิเทศเสมอ ฉะนั้นจะมีบางสิ่งที่ขัดกับหลักการนิเทศการศึกษาอยู่บ้าง

ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ด้านการนิเทศจึงควรมีหลักการเป็นพื้นฐานขณะเดียวกันก็ต้องมีความเข้าใจในลักษณะนิสัยของบุคคลและนโยบายในการบริหาร

กระบวนการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารงานประเภทหนึ่ง คือ การบริหารงานวิชาการที่เอาหลักของการศึกษามาใช้ดังที่ Gulick ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารการศึกษาว่าประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้คือ²⁸

1. การวางแผน เป็นการกำหนดความมุ่งหมายขอบข่ายของงานและแนวทางที่ได้ปฏิบัติงาน ได้อย่างกว้าง ๆ ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

2. การจัดระเบียบงาน หมายถึง การจัดโครงสร้างของบริหารกำหนดอำนาจหน้าที่รวมทั้งกำหนดวิธีการติดต่อสัมพันธ์กัน ไว้อย่างชัดเจน

3. จัดทา หมายถึง การกำหนดและคัดเลือกบุคลากรมาใช้ในการทำงาน

4. การวินิจฉัยสั่งการ คือ การควบคุมงานอำนวยความสะดวก หรือการบังคับบัญชา

5. การประสานงาน เพื่อสร้างความเข้าใจในการร่วมกันทำงานขจัดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน

6. การรายงาน เป็นการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะเพื่อการปรับปรุง

7. การงบประมาณ คือ การจัดงบประมาณ และควบคุมการใช้จ่ายเงิน โดยรอบคอบ ครอบคลุมในการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นที่นิยมที่ใช้กันอยู่คือ งบประมาณนิเทศการศึกษาของ Ben M. Harris หรือที่เรียกว่า แฮร์ริส โพลคา (Harris Polca) ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ ^{๒๑}

1. งบประมาณการวางแผน การกำหนดงานทุกชนิดต้องประกอบด้วยวางแผนซึ่งจะเป็นงบประมาณอันดับแรกของนักบริหาร การวางแผนประกอบด้วย

1.1 การวางแผน

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์

1.3 การหาวิธีดำเนินงาน

1.4 การประเมินผล

1.5 การวางโครงการ

2. งบประมาณการจัดระเบียบงาน ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 การกำหนดมาตรฐานของงาน

2.2 การรวบรวมแสวงหาทรัพยากรทั้งทางด้านวัสดุและกำลังคน

2.3 การสร้างความสัมพันธ์ของงาน

2.4 การมอบหมายงาน

2.5 การเขียนโครงสร้างขององค์การ

2.6 การกำหนดนโยบาย

3. งบประมาณนำ ผู้ดำเนินกระบวนการนิเทศการศึกษาจะต้องมีลักษณะงานของผู้นำเพราะต้องอาศัยความร่วมมือและการปฏิบัติงานให้ตรงกับนโยบายที่จะปฏิบัติ งบประมาณนำประกอบด้วย

3.1 การวินิจฉัยสั่งการ

3.2 การคัดเลือกบุคลากรให้ทำหน้าที่

3.3 การกระตุ้นให้บุคลากรทำงาน

3.4 การคิดริเริ่มในสิ่งใหม่

- 3.5 การสาธิต
- 3.6 การให้คำปรึกษา
- 3.7 การสื่อสารให้ทราบ
- 3.8 การสนับสนุนให้กำลังใจ
- 3.9 การให้คำแนะนำ
- 3.10 การแสวงหาวิธีการใหม่
- 3.11 การจูงใจ
- 3.12 การอำนวยความสะดวก
- 3.13 การอธิบายโดยใช้ตัวอย่างหรือภาพประกอบ

4. กระบวนการควบคุมงาน เป็นการควบคุมงาน ไม่ให้เกิดความผิดพลาดและสนับสนุนให้งานเกิดผลดี การควบคุมงานประกอบด้วย

- 4.1 การอำนวยความสะดวกหรือบังคับบัญชา
- 4.2 การเร่งรัด
- 4.3 การแก้ไขการกระทำผิด
- 4.4 การไล่ออก
- 4.5 การตำหนิ
- 4.6 การวางกฎเกณฑ์

5. กระบวนการประเมินผล คือ การตรวจสอบผลปฏิบัติงาน การประเมินผลประกอบด้วย

- 5.1 การพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
- 5.2 การจัดการปฏิบัติงาน
- 5.3 การทำการวิจัย ค้นคว้าหรือหาวิชาใหม่

ในปี ค.ศ. 1985 Ben M. Harris ได้เปลี่ยนแปลงกระบวนการนิเทศใหม่มุ่งเน้นการวางแผนเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการนิเทศ แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้คือ^{๑๐}

1. การประเมินผลการทำงาน เป็นกระบวนการที่ศึกษาถึงสภาพต่าง ๆ เพื่อให้ได้แผนข้อมูลเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง การประเมินผลการทำงานประกอบด้วย
  - 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของเรื่องต่าง ๆ
  - 1.2 การสังเกตเป็นการมองสิ่งรอบตัวด้วยความละเอียดถี่ถ้วน
  - 1.3 การทบทวน เป็นการตรวจสอบสิ่งรอบตัวอย่างตั้งใจ
  - 1.4 การวัดพฤติกรรมการทำงาน
  - 1.5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. การจัดลำดับความสำคัญของงาน เป็นกระบวนการกำหนดความสำคัญของงานตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมตามลำดับสำคัญ การจัดลำดับความสำคัญของงานประกอบด้วย
  - 2.1 การกำหนดเป้าหมาย
  - 2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ
  - 2.3 การกำหนดทางเลือก
  - 2.4 การจัดความสำคัญของงาน
3. การออกแบบวิธีการทำงาน เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการออกแบบวิธีการทำงานประกอบด้วย
  - 3.1 การจัดสายงานเป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานให้สัมพันธ์กัน
  - 3.2 การหาวิธีการนำเอาทฤษฎีหรือหลักการไปสู่การปฏิบัติ
  - 3.3 การเตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน
  - 3.4 การจัดระบบการทำงาน
  - 3.5 การกำหนดแผนในการทำงาน
4. การจัดสรรทรัพยากรเป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน การจัดสรรทรัพยากรประกอบด้วย
  - 4.1 การกำหนดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในหน่วยงาน
  - 4.2 การจัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงาน
  - 4.3 การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็น ต้องใช้ตามความมุ่งหมายเฉพาะ
  - 4.4 การมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในโครงการต่าง ๆ
5. การประสานงานเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับงาน เวลา วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทุก ๆ อย่าง เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผล การประสานงานประกอบด้วย
  - 5.1 ประสานงานการปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่น
  - 5.2 การสร้างความกลมกลืนและพร้อมเพรียงกัน
  - 5.3 การปรับปรุงการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
  - 5.4 กำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วง
  - 5.5 การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น
6. การอำนวยความสะดวก เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติเพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสม บรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด การอำนวยความสะดวกประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 6.1 การแต่งตั้งบุคลากร
- 6.2 การกำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน
- 6.3 การกำหนดระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับเวลา หรือปริมาณหรืออัตราเร่ง
ในการทำงาน
- 6.4 การแนะนำการปฏิบัติงาน
- 6.5 การชี้แจงกระบวนการทำงาน
- 6.6 การตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน

สำหรับกระบวนการนิเทศการศึกษาในสภาพสังคมไทย สังกัด อุตสาหกรรม ได้เสนอแนะไว้โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้^{๕๑}

- ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning - P)
- ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing - I)
- ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน (Doing - D)
- ขั้นที่ 4 สร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing - R)
- ขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluating - E)

ซึ่งการดำเนินการนิเทศตามวัฏจักรนี้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดนิ่งจนกว่าจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือ สามารถพัฒนาผู้รับการนิเทศให้ เป็นไปตามต้องการ

ประเภทของการนิเทศการศึกษา

ชาวี มณีศรี ได้แบ่งประเภทของการนิเทศการศึกษาตามวิธีปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เป็นหลัก สรุปได้ดังนี้^{๕๒}

1. การนิเทศเพื่อแก้ไข (Correction)
2. การนิเทศเพื่อป้องกัน (Prevention)
3. การนิเทศเพื่อสร้างความเจริญเติบโต (Construction)
4. การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ (Creation)

หรืออาจแบ่งตามแบบของการนิเทศได้ดังนี้

1. การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection Supervision)
2. การนิเทศแบบเสรีนิยม หรือไลแลนิยม (Laissez Fair Supervision)
3. การนิเทศแบบบังคับ (Coercive Supervision)
4. การนิเทศแบบฝึกอบรมและแนะนำ (Supervision as Training and

Guidance)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การนิเทศแบบประชาธิปไตย (Supervision as Democratic Professional Leadership)

บรรรเทศ กิตติศักดิ์ ได้แบ่งประเภทของการนิเทศการศึกษา ออกเป็น 2 ประเภท คือ³³

1. การนิเทศจากภายใน เป็นการนิเทศจากบุคลากรในโรงเรียนทำหน้าที่นิเทศการสอนกันเอง ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูหัวหน้าหมวดวิชา ทำหน้าที่นิเทศครูในโรงเรียนนอกจากนั้นอาจเกิดจากศึกษานิเทศก์ได้ให้การนิเทศแล้วแทนที่จะหยุดแค่นั้น ครูและผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลการนิเทศไปใช้นิเทศครูอื่น ๆ ในโรงเรียนต่อไป

2. การนิเทศจากภายนอก เป็นการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกทำหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียนโดยตรง วิธีนี้เป็นวิธีที่ศึกษานิเทศก์หวังจะให้ครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศจากภายนอกจะต้องมีเป้าหมายทำการนิเทศเพื่อให้เกิดนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป จนโรงเรียนสามารถดำเนินงานทางวิชาการได้เองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้เพื่อว่าศึกษานิเทศก์จะได้ไม่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องมากนัก เพราะการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อาจทำได้ 2 ทางคือ

2.1 การนิเทศโดยตรง เป็นงานนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานโดยตรงต่อครู หรือ การปฏิบัติงานร่วมกับครู ได้แก่ การให้คำแนะนำ การประชุมชี้แจง การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน การประชุม อบรม เป็นต้น

2.2 การนิเทศทางอ้อม เป็นงานที่ศึกษานิเทศก์ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติงานโดยตรงต่อครู แต่เป็นการนิเทศที่ครูได้รับข่าวสาร และเอกสารต่าง ๆ เช่น การออกวารสารหรือเอกสารคู่มือครู จัดนิทรรศการ ออกข่าว หรือบทความวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ศึกษานิเทศก์เพียงแต่ปฏิบัติงานในสำนักงานเพื่อผลิตสื่อเหล่านี้ให้แก่ครู

สังัด อุทรานันท์ ได้แบ่งการนิเทศการศึกษาในประเทศไทยเป็น 3 ประเภทคือ³⁴

1. การนิเทศทั่วไป เป็นการนิเทศผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาฝ่ายต่าง ๆ
2. การนิเทศการสอน เป็นการนิเทศครูที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การนิเทศกึ่งนิเทศนศึกษาที่ออกไปทดลองปฏิบัติการสอน เพื่อพัฒนาบุคคลเหล่านี้ให้มีคุณลักษณะ มีความสามารถและมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูพร้อมที่จะเป็นครูที่ดีในอนาคต

จะเห็นได้ว่าประเภท ของการนิเทศการศึกษา อาจจัดได้หลายประเภทตามหลักการของนักการศึกษาแต่ละท่าน ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า ในปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาที่จัดให้มีขึ้นนั้น ได้มีการพยายามกระตุ้นให้การนิเทศเกิดจากบุคลากรในโรงเรียนซึ่ง เรียกว่า เป็นการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้จัดการ

ศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภายในโรงเรียน ในการที่จะปรับปรุง และพัฒนา
ด้านการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

งานนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศภายในโรงเรียน

1. งานนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน
การจัดการนิเทศการศึกษา งานนิเทศการศึกษาที่ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือ
ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีอยู่หลายประการ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นไว้มากมายดังนี้
Ross L. Neagleg และ Dean N. Evans ได้กล่าวถึงงานด้านนิเทศของ
ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนไว้ดังนี้^{๓๕}
  1. สร้างบรรยากาศให้ครูแต่ละคนหรือทั้งกลุ่ม แสดงความสามารถออกมาอย่าง
อิสระและปรับปรุงการเรียนการสอนร่วมกับบุคคลอื่น
  2. ทำงานร่วมกับกลุ่มในการสร้างและดำเนินการให้เป็นไปตามปรัชญาที่ตั้งไว้ซึ่ง
มีส่วนสอดคล้องกับปรัชญาของชุมชน
  3. พัฒนาการสอน
  4. พัฒนาหลักสูตร
  5. ดูแลโครงการนิเทศในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี
  6. ดำเนินการวัดผลและประเมินผล โครงการทั้งระบบ
  7. ช่วยให้มีการจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอน และใช้คณะนี้ให้มีประสิทธิภาพ
  8. รับผิดชอบในการจัดโครงการส่งเสริมความรู้แก่ครูประจำการในโรงเรียน
  9. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในระหว่างครู
และบุคคลอื่น
  10. ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อุปกรณ์หนังสือและแหล่งวิชาการ
  11. ช่วยให้มีการพัฒนาทางการศึกษาใหม่ ๆ ในท้องถิ่น

James R. Marks, Emery Stoops และ Joice King-Stoops กล่าวว่า
หน้าที่สำคัญของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา
มีดังนี้คือ^{๓๖}

1. ช่วยเหลือครูในการวางแผน
2. ปรุมนิเทศและแนะนำครูใหม่
3. ทำงานร่วมกับกลุ่มครู และครูเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการสอน
4. ช่วยครูให้มีการจัดการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

5. เป็นผู้ดำเนินการจัดประชุมครู
6. ช่วยในการเลือกเครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งที่จะช่วยอื่น ๆ
7. จัดให้มีการประสานงาน โดยการนิเทศ

สุจริต เพียรชอบ นักการศึกษาไทยได้เสนองานนิเทศการศึกษาที่ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนควรทำ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้³⁷

1. การช่วยเหลือครูทางด้านวิชาการและด้านบริหาร ได้แก่
  - 1.1 ประมุขนิเทศครูใหม่
  - 1.2 จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
  - 1.3 การสังเกตการสอนในชั้น
  - 1.4 การเยี่ยมชั้นเรียนอื่น ๆ
  - 1.5 การสาธิตการสอน
  - 1.6 การให้คำปรึกษาหารือ เป็นรายบุคคลหรือรายหมู่
  - 1.7 การจัดประชุมปฏิบัติการ
  - 1.8 การอบรมครู
  - 1.9 การจัดสัมมนา
  - 1.10 การจัดหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการ
  - 1.11 การปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยและแนะนำครูให้ใช้ห้องสมุด
  - 1.12 แนะนำให้ครูเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ
  - 1.13 จัดบริการโสตทัศนศึกษา ให้แก่ครูเป็นอย่างดี และสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์เหล่านั้น
  - 1.14 สนับสนุนให้ครูไปเรียนต่อเพิ่มเติม
2. การช่วยเหลือครูในด้านปัญหาส่วนตัว ได้แก่การดูแลทุกข์สุขของครูในการปกครองเป็นกันเองและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จนกระทั่งครูสามารถปรับทุกข์ด้วยทั้งด้านส่วนตัว ปัญหาในการทำงานตลอดจน เข้ากับเพื่อนร่วมงาน
3. การสร้างของคณะครูในโรงเรียน ได้แก่
  - 3.1 ช่วยเหลือครูในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ทางการบริหารและดำเนินการสอนอย่างเพียงพอ
  - 3.2 จัดสภาพการทำงานให้ดี สะดวกสบายเป็นสุข
  - 3.3 ช่วยเหลือครูมีความอบอุ่น สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่าง เป็นสุข ไม่น้อยหน้าค่าต้อย
  - 3.4 เป็นที่ปรึกษาที่ดีของครูได้ทุกโอกาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 สร้างลักษณะเป็นผู้นำให้กับครู เปิดโอกาสให้ครูได้ทำงานที่ใช้ความคิดริเริ่มของตนเองมากขึ้น

3.6 พยายามให้ครูรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่นิยมยอมรับของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน โดยทั่วไป

3.7 ครูใหญ่ควรเป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของครู

3.8 ช่วยให้ครูมีความสำเร็จในการทำงาน มีความเจริญงอกงาม

3.9 ให้ครูได้มีความรู้สึกนับถือตนเอง ไม่รู้สึกว่าได้รับการทูลุ่ ก่ียรติ หรือเหยียดหยาม หรือรู้สึกด้อย

3.10 ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย

3.11 การดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียนควรเป็นแบบประชาธิปไตย

3.12 ครูใหญ่ควรมีความยุติธรรมต่อครูทุกคน

4. การประชุมประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนซึ่งอาจทำได้ดังนี้

4.1 จัดตู้รับความคิดเห็นของครูภายในโรงเรียน

4.2 จัดให้มีการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน

4.3 จัดให้มีตู้รับความคิดเห็นของนักเรียน

4.4 จัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4.5 ช่วยให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง

4.6 ช่วยให้ครูรู้จักประเมินผลการเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียน

2. งานนิเทศการศึกษาของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการในโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียนในฐานะที่งานด้านงานนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในโรงเรียนจึงเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ งานนิเทศการศึกษาที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรทำนั้น นักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

สุดใจ เหล่าสุนทร ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรทำ ดังนี้^{๕๐๐}

1. ปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาให้อยู่ในระดับที่ต้องการ และให้สูงขึ้นอยู่เรื่อย ๆ

2. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้เหมาะสมอยู่เสมอกับความสะดวกที่ทางโรงเรียน

ควรมี

3. จัดการสอนแต่ละภาคเรียนให้เหมาะสมกับครูที่มีอยู่ การใช้ห้องเรียนวิชาที่

เปิดสอน

4. ส่งเสริมให้ความสะดวกในด้านอุปกรณ์การสอน
5. พิจารณาปรับปรุง แกไขอุปสรรคในการสอน และการปรับปรุงทางวิชาการ

3. งานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวด หรือสายวิชา

หัวหน้าหมวดหรือสายวิชาในโรงเรียนเป็นอีกผู้หนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญทางด้านวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานวิชาการภายในหมวดวิชา จึงเป็นบุคคลหนึ่งซึ่งมีส่วนที่รับผิดชอบในงานนิเทศภายในโรงเรียนด้วย งานนิเทศการศึกษาที่หัวหน้าหมวด หรือสายวิชา จะจัดทำได้มีหลายประการ ฐนุ แสงวงศ์ ได้ให้ความเห็นว่าควรจะเป็นงานดังต่อไปนี้^{๕๑}

1. การเตรียมการสอนเปิดภาคเรียน ร่วมจัดตารางสอน กำหนดชั้นเรียนประชุมครูในสายวิชา

2. นิเทศการสอน แก่ครูในแผนกวิชา และพาครูไปสังเกตการสอน

3. จัดวัสดุ อุปกรณ์การสอน ส่งเสริมให้ครูสร้างอุปกรณ์การสอน ให้ความสะดวกแก่ครูในการใช้อุปกรณ์การสอน

4. ประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาอื่น ๆ เพื่อความช่วยเหลือทางวิชาการ

5. การส่งเสริมครูในสายวิชาให้ไปศึกษาต่อเข้ารับการอบรม

6. ส่งเสริมครูให้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุปแล้วงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีมากมาย ซึ่งพอจะสรุปตามลักษณะของงานในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของโรงเรียนได้ 5 ด้านคือ

1. การนิเทศด้านหลักสูตร

2. การนิเทศการสอน

3. การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร

4. การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา

5. การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล

กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาจะสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้ ก็ต้องอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสม กิจกรรมต่าง ๆ เปรียบเสมือนหัวใจของการจัดการนิเทศการศึกษา งานนิเทศการศึกษาจะสำเร็จได้ก็ด้วยการจัดกิจกรรมขึ้นให้เป็นระเบียบ ถูกต้องและเหมาะสมกับงานนิเทศแต่ละอย่างด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงมีผู้แสดงทัศนะไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

Ben M. Harris ได้แบ่งกิจกรรมสำหรับการนิเทศการศึกษาออกเป็น 26 ประการ

คือ ^{๕๑}

1. การระดมสมอง (Brain storming) เป็นการประชุมเพื่อรวมความคิดของผู้เข้าร่วมประชุมจะเป็นกลุ่มใหญ่หรือเล็กก็ได้ คุณภาพของงานจะขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ ของผู้เข้าร่วมประชุม
2. การประชุมแบบบุชเสสสัน (Buzz Session) เป็นการประชุมกลุ่มขนาด 5-8 คน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสพูด ควรจะจัดเป็นวงกลมเพื่อให้ทุกคนได้เห็นหน้ากัน มีความสนใจและมีส่วนร่วมในการประชุมให้มากที่สุด
3. คณะกรรมการ (Committee) เป็นการทำงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง
4. การสาธิต (Demonstration) เป็นการทำให้ดูตามกระบวนการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งที่ทำให้อุตุนั้น
5. การทดลองปฏิบัติการ (Laboratory) เป็นการทดลองเพื่อค้นหาข้อสรุปในบางเรื่อง
6. การปฏิบัติจริง (Directed Practice) เป็นการให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงานจริง ๆ อาจจะมีข้อจำกัดอยู่ตรงที่มักจะเสียค่าใช้จ่ายสูง
7. การอภิปราย (Discussion) เป็นการให้คนที่มีความรู้ ความสนใจในเรื่องเดียวกันมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่ง
8. การจัดนิทรรศการ (Exhibition) เป็นการแสดงให้เห็นกิจกรรมต่าง ๆ ให้ปรากฏแก่สายตาของคนหมู่มาก
9. การทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นการพาออกไปชมสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่นอกชุมชนออกไป เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงมากที่สุด
10. ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Film or T.V.) เป็นการให้ความรู้โดยใช้ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์เป็นสื่อกลาง
11. ประสบการณ์ตรง (Firsthand Experience) เป็นกิจกรรมที่วางแผนให้ผู้รับการนิเทศได้ร่วมรับผิดชอบและปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง
12. การบำบัด (Therapy) เป็นการดำเนินการเพื่อขจัดปัญหา สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้หมดไปจากผู้รับการนิเทศ
13. การสัมภาษณ์แบบกำหนดหัวข้อ (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ได้วาง โครงร่างของคำถามไว้ก่อนว่าจะถามอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ให้มากที่สุด
14. การให้สัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused Interview) เป็นการสัมภาษณ์ในเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องย่อยแต่ต้องการรายละเอียด

15. การสัมภาษณ์ทางอ้อม(Non-direction Interview) เป็นการสัมภาษณ์ชนิดที่ไม่ต้องกำหนดหัวข้อไว้ แต่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบายความในใจออกมาให้มากที่สุด
  16. การเยี่ยมชั้นเรียน (Inter-Visitation) เป็นการช่วยให้ครูที่มีจุดอ่อนและต้องการความช่วยเหลือ ไปดูครูที่มีทักษะตรงกับที่ตนต้องการทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูด้วยกัน แต่จะต้องแจ้งจุดมุ่งหมายของการไปสังเกตการสอน และหลังจากนั้นต้องมีการอภิปรายร่วมกันเพื่อปรับปรุงการสอนทั้งผู้สังเกต และครูผู้สอน
  17. การบรรยาย (Lecture) เป็นการถ่ายทอดความรู้ต่อกลุ่มใหญ่เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรมีภาพประกอบ และแสดงท่าทางประกอบ
  18. การประชุม (Meeting) เป็นการพบกันของกลุ่มคนเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งและมีวาระการประชุมเป็นแนวทางในการประชุม
  19. การสังเกต (Observation) เป็นการสังเกตเพื่อวิเคราะห์ ซึ่งจะมีผลต่อผู้ถูกสังเกตมากกว่าผู้สังเกต
  20. การอ่าน (Reading) เป็นการส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวางและทันสมัย โดยการใช้เอกสารให้ความรู้
  21. การสังคม (Social) เป็นการนำเอาบุคคลต่าง ๆ เข้าหากันเพื่อมิตรภาพ การพักผ่อน การสังคมโดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ การพักผ่อนหย่อนใจ และการพบประสังสรรค์ การติดต่อสื่อสารสะดวก ช่วยลดความขัดแย้ง
  22. การบันทึกเสียง (Tape Recording) เป็นวิธีการหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อความ ฯลฯ แล้วนำมาเปิดฟังใหม่
  23. การประชุมปรึกษาหารือ (Panel) เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างมีรูปแบบ อาจจะเป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือโต้แย้ง ในด้านความคิดเห็นก็ได้ ซึ่งให้คุณค่าในการสื่อความรู้ และพัฒนาความรู้
  24. การแสดงบทบาทสมมติ (Role-Playing) เป็นการใช้กลุ่มย่อยที่ประกอบด้วยสมาชิก 2-3 คน เตรียมการแสดงด้วยการเลือกปัญหาที่สมาชิกในกลุ่มสนใจนำมาแสดง เพื่อให้เกิดความคิดความเข้าใจที่ตรงกัน การแสดงจะต้องมีการกำหนดเวลาให้เหมาะสม
  25. การทดสอบ (Testing) เป็นการใช้เครื่องมือหลาย ๆ ชนิด เพื่อวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ได้ผลออกมาใช้เป็นวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงงานต่อไป
  26. การเขียน (writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นศูนย์กลางต่อแบบการสื่อสารของโรงเรียน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจทางด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศไว้ในการจัดการนิเทศการศึกษา มีกิจกรรมหลายประเภทที่สามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่งานนิเทศแต่ละอย่าง ได้แก่⁴¹

1. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งความหมาย เช่น การพูด การเขียน การประกวด การเล่าเรื่อง การบอกข่าวคราว การอธิบายความหมาย หรือคำพูดบางอย่างให้เข้าใจยิ่งขึ้น การสอน การอบรม การมอบหมายงาน การให้คำแนะนำ การชี้แจงแก้งสิ่งที่ผิด หรือ อาจแสดง ในลักษณะของการบรรยาย การออกเอกสารเผยแพร่ การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล เป็นต้น
2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับทราบ การรับทราบอาจได้จากวิธีการติดตามผลงาน การออกสำรวจ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การฟังผู้นับพูด กิจกรรมประเภทนี้ ผู้นิเทศ สามารถแนะนำให้ครูนำไปใช้ในการประเมินผลงานต่าง ๆ ว่า ได้รับความสำเร็จเพียงใด
3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อความหมาย โดยใช้กระบวนการสองทาง (Two-way Process) กลวิธีที่ใช้ได้แก่ การร่วมสนทนากันทั้งสองฝ่าย การร่วมประชุมปรึกษา การอภิปรายหมู่ การประชุมต่อรอง กิจกรรมประเภทนี้ก่อให้เกิดการประสานงานกัน เกิด ความร่วมมือร่วมใจ เกิดปฏิสัมพันธ์ในทางความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้คำตอบที่ดี สำหรับแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ทำให้มองเห็นมุมมองกลับของงาน หรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ช่วย ให้การวางแผนสำหรับอนาคตเหมาะสมขึ้น

สำหรับกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน อาคม จันทสุนทร ได้กล่าวถึงกิจกรรม ที่สามารถจะนำมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน ดังต่อไปนี้คือ⁴²

1. การให้ความรู้ มีอยู่หลายวิธีได้แก่
  - 1.1 การให้คำแนะนำ
  - 1.2 การประชุมปรึกษาหารือ
  - 1.3 การจัดอบรม
  - 1.4 การปฐมนิเทศ
  - 1.5 การใช้เอกสารให้ความรู้
  - 1.6 การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
2. การสาธิต ได้แก่ การสาธิตวิธีสอน การสาธิตการใช้เครื่องมือ การทำให้ดู เป็นตัวอย่าง
3. การพาไปดูงาน ได้แก่ การพาครูไปดูการแสดง การจัดนิทรรศการ หรือ กิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงาน
4. การประสานงานให้ร่วมกันทำงาน เช่น การหาครูที่มีฝีมือในด้านใดด้านหนึ่ง มาหลาย ๆ คน ให้มาช่วยกันทำงานเพื่อส่วนรวมได้แก่ การทำคู่มือการสอน โดยให้ผู้นิเทศ เป็น ศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคนในกลุ่ม นำเอาความคิด หรือวิธีการที่ดี จากคนหนึ่ง ไปให้อีกคนหนึ่ง ได้ทราบและใช้ให้เป็นประโยชน์

5. การบริการทางด้านวิชาการ เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานของครู ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์การสอน แบบเรียน หนังสือค้นคว้า และคู่มือในการสอนต่าง ๆ

6. การประเมินผลและการวิจัย เช่น การใช้เครื่องมือ การสังเกตการสอนของครู การประเมินผลจากการซักถามครู การใช้แบบสอบถามและเครื่องมือวัดต่าง ๆ ในปัญหาบางอย่างที่ต้องการจะให้ทราบปัญหานั้นอย่างลึกซึ้ง และหาแนวทางแก้ปัญหาให้ได้ผล การวางแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในโรงเรียน อาจทำโดยเชิญผู้รู้ในทางวิจัยมาช่วยแนะนำ และครูในสายวิชามาช่วยกันดำเนินงาน

7. การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ปฏิบัติงานเข้มแข็งขึ้น เช่น การประกวดและการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ประพฤติกรรมการทำเครื่องมืออุปกรณ์ ประพฤติการสอนและจัดแสดงผลงานของสายวิชา เป็นต้น

8. การให้ไปฝึกงาน เช่น การส่งครูไปฝึกการปฏิบัติงานช่างในสถานประกอบการ และส่งครูวัดผลไปฝึกงานการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนในโรงเรียนอื่น โรงเรียนหนึ่ง

9. การทำให้เกิดความเข้าใจกัน เช่น การจัดให้มีบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ร่วมกันอำนวยความสะดวกและบำรุงรักษาวัสดุแก่ครูในสายวิชา การจัดกิจกรรมสังสรรค์ร่วมกัน

หนังสือ หันนา คินท์ ได้เสนอกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการนิเทศการสอนไว้ดังนี้⁴³

1. ประชุมชี้แจงหรืออภิปรายในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น เรื่องจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ความเปลี่ยนแปลงในความคิดทางการศึกษา

2. ทหาทางให้ครูได้อ่านนิตยสารทางวิชาการ เช่น การจัดนิตยสารเหล่านี้ไว้อ่านหรือจัดการให้ครูแต่ละคนเสนอผลงานที่ได้จากการอ่าน พร้อมทั้งวิจารณ์บทความต่าง ๆ ต่อที่ประชุมในหมวดวิชา หรือในโรงเรียน

3. สนับสนุนให้มีการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดผล ในระยะก่อนเปิดภาคเรียน เช่น การช่วยกันจัดทำโครงการสอนการวิเคราะห์หลักสูตรออกมาในรูปจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เป็นต้น

4. สนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การค้นคว้าหาความเป็นไปได้ของงานที่ได้กระทำไปแล้ว ความจริงที่ได้พบว่าย่อมจะนำไปสู่การรู้จักตัวเองดีขึ้น และย่อมจะเป็นรากฐานในการที่จะปรับตัวเองหรือการทำงาน หรือแม้แต่จุดมุ่งหมายบางอย่างให้ดีขึ้น

5. การสาธิตการสอน ซึ่งอาจจะทำโดยผู้นิเทศในโรงเรียนนั้นหรืออาจเชิญวิทยากรจากที่อื่นก็ได้ แต่จะให้ดีแล้ว ครูที่ทำหน้าที่นิเทศนั้นไม่ใช่เก่งแต่พูดเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาบางเรื่องที่ครูนำมาปรึกษาอาจจะเกินความสามารถของผู้ทำหน้าที่นิเทศในโรงเรียน ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ควรจะรับความจริงและหาทางช่วยเหลือจากวิทยากรภายนอก

6. การไปดูการสอนของครูในโอกาสอันควร โดยเฉพาะครูใหญ่ ปัญหาในเรื่องนี้ อยู่ที่ว่าจะทำอย่างไร ครูจึงจะไม่เกิดความรู้สึกว่า ผู้นิเทศไปคอยจับผิดในการทำการสอน วิธีแก้ปัญหาย่างหนึ่งในเรื่องนี้ก็คือ ความพยายามทำให้ครูเกิดความรู้สึกว่ามีปัญหาในการสอน และต้องการความช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อที่จะจัดปัญหาเหล่านั้น

สังัด อูทรานันท์ ได้สรุปลักษณะกิจกรรมการนิเทศไว้ 23 กิจกรรม ตามขนาดของกลุ่ม จุดประสงค์ และระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติดังนี้⁴⁴

กิจกรรมการนิเทศ	ขนาดของกลุ่ม	จุดประสงค์	ระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้น
1. การบรรยาย	กลุ่มเล็ก, ใหญ่ มวลชน	ความรู้	ต่ำ
2. การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ	กลุ่มใหญ่	ความรู้	ต่ำ
3. การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม	กลุ่มใหญ่	ความรู้	ต่ำ
4. การดูภาพยนตร์และโทรทัศน์	กลุ่มเล็ก, ใหญ่ มวลชน	ความรู้	ต่ำ
5. การฟังจากเทป วิทยุและเครื่องเล่นจานเสียง	กลุ่มเล็ก, ใหญ่	ความรู้	ต่ำ
6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ	กลุ่มใหญ่	ความรู้	ปานกลางค่อนข้างสูง
7. การสังเกตภายในห้องเรียน	รายบุคคล	ความรู้	ปานกลางค่อนข้างต่ำ
8. การสาธิต	กลุ่มใหญ่	ความรู้	ปานกลาง
9. สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	รายบุคคล	ความรู้	ปานกลาง
10. สัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง	รายบุคคล	ความรู้ เจตคติ	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมการนิเทศ	ขนาดของกลุ่ม	จุดประสงค์	ระดับประสบการณ์ ที่เกิดขึ้น
11. สัมภาษณ์ทางอ้อม	รายบุคคล	ความรู้ เจตคติ	ปานกลางค่อนข้างสูง
12. การอภิปราย	กลุ่มเล็ก	ความรู้	ปานกลาง
13. การอ่าน	รายบุคคล กลุ่มเล็ก, ใหญ่	ความรู้	ปานกลาง
14. การวิเคราะห์และการคิดคำนวณ	รายบุคคล กลุ่มเล็ก	ความรู้	ปานกลาง
15. การระดมสมอง	กลุ่มเล็ก	ความรู้	ปานกลาง
16. การถ่ายทำวิดีโอเทปและการ ถ่ายเทป	รายบุคคล	ความรู้	ปานกลาง
17. การใช้เครื่องมือและการทดสอบ	รายบุคคล กลุ่มเล็ก, ใหญ่	ความรู้	ปานกลาง
18. การประชุมกลุ่มย่อย	กลุ่มเล็ก, ใหญ่	ความรู้	ปานกลาง
19. การพาไปทัศนศึกษา	กลุ่มเล็ก, ใหญ่	ความรู้	ปานกลางค่อนข้างสูง
20. การเยี่ยมเยียน	รายบุคคล	ความรู้ เจตคติ	ปานกลางค่อนข้างสูง
21. บทบาทสมมติ	กลุ่มเล็ก, ใหญ่	ความรู้ เจตคติ ทักษะ	ปานกลางค่อนข้างสูง
22. การเขียน	รายบุคคล กลุ่มเล็ก	ความรู้	สูง
23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ	รายบุคคล กลุ่มเล็ก	ความรู้ ทักษะ	สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแนวความคิดที่มีผู้เสนอไว้เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายอย่างซึ่งบางกิจกรรมก็เหมาะที่จะนำไปใช้เป็นกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้นิเทศจะต้องเข้าใจลักษณะของกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาภายในโรงเรียนเพื่อทำให้เกิดการนิเทศภายในที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

การจัดการนิเทศการศึกษา โรงเรียนเอกชนเป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนโดยตรง ดังปรากฏในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ข้อ(1) และ(3) คือ⁴⁵

(1) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาของ โรงเรียนและการจัดทำโครงการส่งเสริมการศึกษาของ โรงเรียนต่อรัฐมนตรี

(2) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการประสานงานการศึกษากับส่วนราชการอื่น เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและส่งเสริมกิจการของ โรงเรียน

(3) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการประสานงานของการศึกษากับส่วนราชการอื่น เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและส่งเสริมกิจการของ โรงเรียน

และโดยพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 และพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไว้ดังนี้

1. ควบคุมสถานศึกษา เอกชนทุกระดับทุกประเภท
2. ส่งเสริมสถานศึกษา เอกชนทุกระดับทุกประเภท
3. ให้บริการแก่สถานศึกษา ครูและนักเรียนตามที่กำหนด
4. ประสานงานร่วมกับส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดงานนิเทศการศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 ไว้ดังนี้

งานนิเทศการศึกษา

หน้าที่และภารกิจรับผิดชอบ

1. เสนอแนะและให้การปรึกษางานด้านวิชาการแก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. ส่งเสริมมาตรฐานทางด้านวิชาการของ โรงเรียนราษฎร์ตั้งแต่ระดับการศึกษา ก่อนการศึกษาภาคบังคับจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งประเภทสามัญและอาชีวะ ตลอดจน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อให้งานด้านวิชาการมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริหารโรงเรียนสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา การประชุมอบรมสัมมนาครูและผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ และการประเมินผลทางด้านวิชาการ

3. ข้อเสนอแนะและการปรึกษาแก่กรม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษางานนิเทศการศึกษาแบ่งงานออกเป็น 6 ฝ่าย คือ

- 3.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป
- 3.2 ฝ่ายอนุบาลศึกษา
- 3.3 ฝ่ายประถมศึกษา
- 3.4 ฝ่ายมัธยมศึกษา
- 3.5 ฝ่ายอาชีวศึกษาและการศึกษาพิเศษ
- 3.6 ฝ่ายการศึกษานอกระบบโรงเรียน

จากแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้แสดงให้เห็นว่าสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกับโรงเรียนรัฐบาลได้ก็คือ การนิเทศการศึกษา ดังที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ดำเนินงานของสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชนดังนี้⁴⁸

1. ปรับปรุงระบบงาน
2. ปรับปรุงอัตรากำลังให้เพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
3. พัฒนาบุคลากรและครูในโรงเรียนราษฎร์
4. ปรับปรุงและขยายสำนักงานฯ ให้เพียงพอกับปริมาณของเจ้าหน้าที่
5. ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับและกำหนดแนวปฏิบัติให้เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและสถานการณ์
6. ปรับปรุงองค์การบริหารภายในสถานศึกษา
7. ชักซ้อมความเข้าใจกับครูและผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์
8. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน (การนิเทศและประเมินมาตรฐานโรงเรียน)
9. ช่วยเหลือโรงเรียนด้วยสื่อการเรียนการสอน
10. กำหนดแนวทางการจัดโรงเรียนราษฎร์การกุศล
11. จัดทำแผนที่ตั้งโรงเรียน (School Mapping)
12. ปรับปรุงงานกองทุนสงเคราะห์
13. ส่งเสริมให้โรงเรียนราษฎร์จัดสวัสดิภาพ และสวัสดิการให้แก่ครูให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14. สนับสนุนครู โดยการส่งครูศึกษาต่อ
15. จัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ
16. การประชาสัมพันธ์
17. ระดมทุนและทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา

โดยสรุปแล้วจะพบว่าการศึกษาภายใน โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษานั้นอยู่ในความควบคุมดูแลสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และปัญหาในสถานศึกษาดังกล่าวอาจมีขึ้นได้ เช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ ดังนั้นในการแก้ไขจึงต้องศึกษาถึงความพึงพอใจของครู อาจารย์ ก่อนเพื่อให้ได้มาซึ่งงานที่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยการนิเทศภายใน โรงเรียน ซึ่งจะเป็นผลทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา โดยเฉพาะประเภทวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม

ความหมายของความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน

เกี่ยวกับ "ความพึงพอใจในการทำงาน" ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ เช่น Milton L. Blum และ Jame C. Naylor ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการทำงาน คือ ผลรวมของทัศนคติต่าง ๆ ที่แสดงออกโดยผู้ปฏิบัติงาน ทัศนคติเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับงานที่ปฏิบัติและเกี่ยวข้องกับปัจจัย เช่น ค่าจ้าง ความมั่นคง สภาพการทำงาน โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้า การได้รับการยอมรับนับถือ ความยุติธรรม ความสัมพันธ์ทางสังคม และความเอาใจใส่⁴⁷ ส่วน Hano Johannson และ Terry G. Page ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการทำงานว่า เป็นสิ่งที่เห็นได้จากการที่ปฏิบัติงานที่ชอบหรือมีเจตคติที่ดีต่อทั้งส่วนที่เป็นงาน และส่วนที่เป็นสภาพแวดล้อมของงานที่ปฏิบัติ⁴⁸ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของความพึงพอใจในการทำงานที่ E.A. Locke ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการให้ยอมรับของบุคคลต่องานซึ่งจะก่อให้เกิดความตั้งใจในการทำงาน หรือเห็นค่าความสำคัญในการทำงานจนสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของแต่ละบุคคลได้⁴⁹ สำหรับ Danial C. Feldman และ Hugh J. Arnold ก็ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่าเป็น สิ่งที่แสดงออกหรือความรู้สึกในทางบวกที่มีอยู่ทั้งหมดที่บุคคลมีต่องานที่พวกเขาปฏิบัติ⁵⁰

จากทัศนะของนักวิชาการทั้งหลายที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความมั่นคงในการทำงาน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้ตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน จนทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน

เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนก็คือ งานอย่างหนึ่ง ดังนั้น ความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนจึงหมายถึง ความรู้สึก หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศ ด้านการบริการทางการศึกษา การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล ที่ผู้จัดการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับผู้บริหารจัดให้ครูในโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน

อุทัย สร้อยสุข ได้ศึกษาถึงหน้าที่ด้านการนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปได้ว่า กิจกรรมการนิเทศที่อาจารย์ใหญ่ส่วนมากไม่ได้ปฏิบัติ ได้แก่^{๕๑}

1. การจัดให้มีการสัมมนา เกี่ยวกับวิธีสอน โดยร่วมกับอาจารย์ใหญ่โรงเรียนใกล้เคียง
2. จัดให้มีครูไปเยี่ยมชม โรงเรียน
3. จัดให้มีการสาธิตการสอนใน โรงเรียน
4. จัดให้มีกิจกรรมการวิเคราะห์ประเมินผลค่าแบบเรียนที่ใช้กันอยู่ใน โรงเรียน
5. การหาข้อมูลจากผู้ปกครอง และบุคคลในท้องถิ่น เกี่ยวกับเนื้อหาที่นำมาสอน

เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร

6. จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงานการศึกษาวิจัยด้านการเรียนการสอนและการบริการ
7. ออกแบบสอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูแต่ละภาคเรียน
8. จัดให้มีธนาคารข้อสอบชั้นใน โรงเรียน

และ กฤษณี น้ำเพชร ได้ศึกษาถึงวิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา และสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย^{๕๒} ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศที่ Bobby Gray Malone ได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานนิเทศของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับเลือกมาจากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลรองวิทยฐานะแล้ว สรุปได้ว่า^{๕๓}

1. อาจารย์ใหญ่และครู มีความคิดเห็นตรงกันในการเอาใจใส่เกี่ยวกับคุณค่าของการปฏิบัติงานนิเทศมากกว่าการเอาใจใส่ว่า อาจารย์ใหญ่จะทำอะไร
2. อาจารย์ใหญ่และครู มีความคิดเห็นตรงกันในการเยี่ยมชั้นเรียนว่าเป็นงานที่อาจารย์ใหญ่ปฏิบัติไม่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ

3. ทั้งสองกลุ่ม ให้คุณค่าการประชุมครู เพื่อเป็นการสื่อสารการนิเทศน้อย

4. ทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า การอบรมครูประจำการและการปฏิบัติหน้าที่ในเขตทั่ว ๆ ไป เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการนิเทศ และอาจารย์ใหญ่ให้คุณค่าการปฏิบัติทุกด้านมากกว่าครู และงานวิจัยของ Clifford Lee Jr. Hendrix ที่ได้ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้วยวิธีสังเกตการสอน และการประชุมปรึกษาหารือ โดยครู อาจารย์ใหญ่และศึกษานิเทศก์ในรัฐเพนเนลซี และมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อพัฒนาขั้นสุดท้ายของวิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาด้วยข้ออ้างอิงเฉพาะในการสังเกตการสอน และการประชุมปรึกษาหารือ ในโรงเรียนรัฐบาลของรัฐของเพนเนลซี เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศสรุปได้ดังนี้⁴

1. ระบบในโรงเรียนของเพนเนลซี ควรกำหนดโครงการการเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนไว้อย่างสมบูรณ์และสม่ำเสมอ วิธีดำเนินการควรจะมีการประชุมก่อนการสังเกต เพื่อวางแผนและกำหนดจุดประสงค์ของการสอน

2. การประชุมปรึกษาหารือ ควรจะต่อเนื่องกับการสังเกตในชั้นเรียน การประชุมติดตาม ควรกำหนดให้มีผลสะท้อนกลับทันทีทันใด และแจ้งให้ครูทราบเพื่อศึกษานิเทศก์ อาจารย์ใหญ่และครู จะได้ร่วมกันหาวิธีการปรับปรุงแก้ไข

3. ระบบโรงเรียนของรัฐเพนเนลซี ควรจะสืบสวนและพยายามสังเกตวิธีการดำเนินการ ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ใหญ่ประเมินผลแผนงาน และการสอนของตนเอง ดังนั้น การปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น โดยการเพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเองของครูจะสามารถเอื้ออำนวยความสะดวกต่อโครงการนิเทศโดยตรง

4. อาจารย์ใหญ่ควรจัดระบบการบริหารงาน เพื่อพิจารณาถึงงานที่จะทำก่อนหรือหลัง คำนึงถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และนักเรียนในห้องเรียนก่อน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า การปฏิบัติหรือการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น ส่วนมากมีการปฏิบัติหรือจัดกิจกรรมการนิเทศอยู่ในเกณฑ์น้อย หรือไม่ได้รับปฏิบัติเลย

ธิดา หอวัฒนกุล ได้ศึกษาถึงการจัดการนิเทศในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่ ครูวิชาชีพ และครูวิชาสามัญ ประเภทวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ที่มีต่อความต้องการการนิเทศการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในด้านนิเทศการสอน ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดบริการและส่งเสริมการศึกษา และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างครูวิชาชีพ พบว่า ครูวิชาชีพต้องการการนิเทศทั้ง 5 ด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก⁵ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ ได้ศึกษาถึงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นจริงและพฤติกรรมที่ควรจะ

เป็นของศึกษานิเทศก์ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา สรุปได้ว่า ครู-อาจารย์ ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ประเภทช่างอุตสาหกรรม ปฏิบัติงานวิชาการจริงอยู่ในเกณฑ์น้อย และมีความคิดเห็นอย่างสอดคล้องกันที่จะให้ศึกษานิเทศก์ประเภทช่างอุตสาหกรรม ปฏิบัติงาน วิชาการเพิ่มขึ้น จนอยู่ในเกณฑ์มาก⁵⁶ และสิริลักษณ์ บุญวงศ์ ได้ศึกษาถึงการประเมินความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา พอสรุปได้ว่า⁵⁷

1. ด้านหลักสูตร โดยส่วนรวมครู - อาจารย์ ประจำทุกแผนกวิชาต่างมีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง
2. ด้านเทคนิค และวิธีสอน ครู-อาจารย์ ประจำแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างยนต์ และสำมัญ มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครู-อาจารย์ประจำแผนกวิชาช่างกลโรงงาน มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ ประจำแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น และสำมัญ มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน ครู-อาจารย์ ประจำแผนกวิชาช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ และช่างกลโรงงาน มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
4. ด้านการวัดและประเมินผล ครู-อาจารย์ ประจำแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน และสำมัญ มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน ครู-อาจารย์ ประจำแผนกวิชาช่างเชื่อมและโลหะแผ่น มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
5. ด้านอาคารสถานที่ เครื่องจักร และเครื่องมือ ครู-อาจารย์ประจำแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างยนต์ และช่างกลโรงงาน มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน ครู-อาจารย์ ประจำแผนกวิชาสำมัญ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
6. ด้านความพร้อมของนักเรียน ครู-อาจารย์ประจำแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างกลโรงงาน และสำมัญ มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครู-อาจารย์ประจำแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น และช่างยนต์ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
7. ด้านปัจจัยสนับสนุนการสอน เมื่อพิจารณาารวมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ ประจำทุกแผนกวิชามีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการนิเทศการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่มีความต้องการการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

วีระชาติ แก้วไสย ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สรุปได้ว่า นโยบายบริหารงานเป็นองค์ประกอบที่ครูพึงพอใจน้อยที่สุด^{๕๘} ส่วน คำนิ้ง นกแก้ว ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 สรุปได้ว่า^{๕๙}

1. องค์ประกอบที่ทำให้ครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา รู้สึกมีความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ การยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ และลักษณะของงาน
2. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ได้แก่ สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ต่อเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา นโยบายและการบริหาร เงินเดือนและผลประโยชน์ เกื้อกูล และความก้าวหน้า
3. เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ พบว่า
  - 3.1 ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ ที่มีอายุราชการ 1-10 ปี และอายุราชการตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีหนึ่งองค์ประกอบ คือ การได้รับการยอมรับนับถือ
  - 3.2 ความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ เพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีสององค์ประกอบ คือ ความสำเร็จของงาน และการได้รับการยอมรับนับถือ
  - 3.3 ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ ที่มีวุฒิทางการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี และตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่สอดคล้องกันคือ Thomas J. Sergiovanni ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการทำงานของครู จำนวน 3,382 คน ที่เมืองมอนโร มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ สหรัฐอเมริกา โดยการแบ่งองค์ประกอบเป็น 2 ประการคือ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานเกิดจากลักษณะงานที่ปฏิบัติ และความไม่พึงพอใจในการทำงานเกิดจากปัจจัยที่เป็นสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือไม่ พบว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ปัจจัยทั้งสองนั้นได้แยกตามลักษณะที่ศึกษาไว้คือ ความพึงพอใจในการทำงาน และความไม่พึงพอใจในการทำงาน และนอกจากนี้ยังพบว่า^{๖๐}

1. ปัจจัยที่ทำให้ทัศนคติของครูผู้สอนสูงขึ้น ได้แก่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ส่วนปัจจัยที่ทำให้ทัศนคติของครูมีต่ำคือ สภาพแวดล้อมจากงานที่ทำ
2. สิ่งที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานมากที่สุด คือ ความสำเร็จ การได้รับการยอมรับนับถือ และความรับผิดชอบ
3. สิ่งที่ทำให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจ ถ้าได้รับการแก้ไขก็จะเกิดความพึงพอใจขึ้นแทน
4. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ซึ่งอยู่ในระดับที่ครูสามารถทนได้ ได้แก่ ความยุติธรรมจากผู้บังคับบัญชา นโยบายและการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสภาพที่ดีของการทำงาน และ Betty Ladipo ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยกระตุ้นต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของครูว่า ทัศนคติในด้านวิชาชีพ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่ผ่านไปโดยมีสมมติฐานว่าทัศนคติต่าง ๆ ของครู สิ่งจูงใจต่าง ๆ และปัจจัยกระตุ้นต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อกาลเวลาของการใช้ประสบการณ์สอนมีมากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่ทำให้ทัศนคติของครูเปลี่ยนแปลงอย่างมาก คือ ความพึงพอใจในการทำงาน ความกระตือรือร้น ความสำเร็จในชีวิต จุดเน้นในการปฏิบัติงานและตารางการปฏิบัติงานข้อมูลที่ได้นี้จำเป็นต่อโรงเรียนที่ฝ่ายบริหารจะสามารถใช้สิ่งจูงใจ และการกระตุ้นในการทำทำงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นต่อไป¹

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าความพึงพอใจในการทำงานนั้นเกิดขึ้นได้จากการยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

สำหรับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งนับได้ว่าเป็นงานอย่างหนึ่งที่พึงปฏิบัติภายในโรงเรียน เพราะเป็นงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนจึงถือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะจัดให้มีขึ้น และกระทำกันอย่างจริงจัง สม่าเสมอ อีกทั้งถ้าจะทำให้งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นเป็นงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนได้ จึงสมควรที่จะต้องศึกษาถึงความพึงพอใจของครูที่มีต่องานนิเทศการศึกษาที่ควรจัดขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่ดีตามจุดมุ่งหมายของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการสอน การพัฒนาบุคลากร การบริการทางการศึกษา และการวิจัยและประเมินผล

เชิงอรรถ

¹ Harold Adams and Frank G. Dickey, Basic Principles of Supervision (New York : American Book Co., 1953), p. 5.

² Thomas Henry Briggs and Joseph Justman, Improving Instruction Through Supervision (New York : Mcmillan Publishing Co., 1954), p. 4.

³ Glen G. Eye, Lamore A. Netzer and Robert D. Krey, Supervision of Instruction (2nd ed.; New York : Harper and Row Publisher, 1965), p. 12.

⁴ Carter V. Good, Dictionary of Education (New York : McGraw-Hill Book Co., 1959), p. 539.

⁵ Ross L. Neagleg and Dean N. Evans, Handbook for Effective Supervision of Instruction (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1970), p. 19.

⁶ Kimbal Wiles, Supervision for Better Schools (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc. 1967), p. 5.

⁷ Harold Spears, Improving the Supervision of Instruction (New York : Prentice-Hall, 1967), p. 16.

⁸ สาโรช บัวศรี, แนวความคิดในการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ , 2504), หน้า 68.

⁹ สาย ภาณุรัตน์, คู่มือนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2 ; พระนคร : แผนก การพิมพ์วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2511), หน้า 11.

¹⁰ พนม แก้วกำเนิด, "การนิเทศการศึกษา," เอกสารประกอบคำบรรยาย (กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 2. (อัดสำเนา)

¹¹ สงัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2529), หน้า 7.

¹² Gwynn J. Minor, Theory and Practice of Supervision (New York : Dodd, Mead & Company, 1964) , pp. 27-31.

¹³ Thomas Henry Briggs and Joseph Justman, op.cit., p.406

¹⁴ กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์, งานนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 36/2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2521), หน้า 31-36.

¹⁵ สงัด อุทรานันท์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 7-8.

¹⁶ นิลิตปริญาโท สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, "การนิเทศภายในโรงเรียนของตนเอง," ในรายงานสัมมนาการนิเทศการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรปีการศึกษา 2518 (กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 86-87.

¹⁷ ชัญชัย อาจินสมาจาร, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, 2525), หน้า 5.

¹⁸ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, หลักการนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528) , หน้า 7-8.

¹⁹ Thomas Henry Briggs and Joseph Justman, op.cit., pp. 130-141.

- ²⁰ William Burton and Leo J. Brueckner, Supervision : A Social Process (3rd ed.; New York : Appleton Century Co., 1965), p. 11.
- ²¹ Harold Adams and Frank G. Dickey, *op. cit.*, pp. 22-41.
- ²² Glen G. Eye, Lamore A. Netzer and Robert D. Krey, *op. cit.*, p. 55.
- ²³ วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร, กายจนา ศรีภาพสินธุ์ และ สุนิษฐา ธีระกุล, การนิเทศการศึกษา (สมุทรปราการ : ชนิษฐการพิมพ์และโฆษณา, 2520), หน้า 22-23.
- ²⁴ ชารี มณีศรี, การนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2 ; กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, 2523), หน้า 13-15.
- ²⁵ สันต์ ธรรมบำรุง และ ชาญชัย ศรีไสยเพชร, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วรวิการพิมพ์, 2523), หน้า 48.
- ²⁶ สังข์ อุทรานนท์, สิ่งได้อ่างมาแล้ว, หน้า 11-13.
- ²⁷ Fred C. Ayer, Fundamentals of Instructional Supervision (New York : Harper and Brothers Publishers, 1954), pp. 46-48.
- ²⁸ ภิญโญ สาร, หลักบริหารการศึกษา (กรุงเทพ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526), หน้า 208.
- ²⁹ Ben M. Harris, Supervisory, Behavior In Education (Texas : University of Texas Press., 1963), pp. 14-15.
- ³⁰ *Ibid.*, pp. 13-15.

- ³¹ สวัสดิ์ อุทรานันท์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 87-91.
- ³² ชารี มนัสศรี, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 39-42.
- ³³ บรรเทา กิตติศักดิ์, "การนิเทศการสอนในระดับมัธยมศึกษา," เอกสารการสอนชุดวิชาปฏิบัติการสอนมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์ สำนักเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช, 2524), หน้า 277-278.
- ³⁴ สวัสดิ์ อุทรานันท์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 16-17.
- ³⁵ Ross L. Neagleg and Dean N.Evans, *op.cit.*, pp. 105-106.
- ³⁶ James R. Marks, Emery Stoops and Joice Kings Stoops, Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practitioner (Boston : Allyn and Bacon, 1971), p. 100.
- ³⁷ สัจจิต เพ็ชรชอบ, "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ 6 (กรกฎาคม 2514), หน้า 19-27.
- ³⁸ สุตใจ เหล่าสุนทร, หลักการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ (ธนบุรี : โรงพิมพ์บรรพการ, 2505), หน้า 7-8.
- ³⁹ ธนู แสงศักดิ์, "บทบาทและงานในหน้าที่ของหัวหน้าแผนกวิชา," วิทยจารย์, 1 (กรกฎาคม 2515), หน้า 10-20.
- ⁴⁰ Ben M. Harris , *op.cit.*, pp. 78-97.
- ⁴¹ วิจิตร (ธีระกุล) วรุฒบางกูร, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และสุนิษา ธีระกุล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 198-199.

- ⁴² อาคม จันทสุนทร, "การนิเทศภายในโรงเรียน," ในผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษาและการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียน (เอกสารอันดับที่ 32/2519 ฝ่ายนิเทศการสอน เขตการศึกษา 6 ลพบุรี), หน้า 11-14.
- ⁴³ พัส หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2524), หน้า 210-211.
- ⁴⁴ สัจด์ อูทรานนท์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 75-77.
- ⁴⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, ฝ่ายแผนงาน, แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 5 (2525-2529), (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2524), หน้า 77.
- ⁴⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, ฝ่ายแผนงาน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 14.
- ⁴⁷ Milton L. Blum and Jame C. Naylor, Industrial Psychology (New York : Harper and Row, 1968), p. 364.
- ⁴⁸ Hano Johansson and Terry G. Page, International Dictionary of Management : A Practical Guide (Massachusetts : Houghton Mifflin Company, 1975), p. 197.
- ⁴⁹ E.A. Locke, "Nature and Causes of Job Satisfaction In M.D. Dunnette (ed.)," Handbook of Industrial : and Organization Psychology, (Chicago : Rang McNally, 1976), p. 1319.
- ⁵⁰ Danial C. Feldman and Hugh J. Arnold, Management Individual and Group Behavior in Organizations (Tokyo : McGraw-Hill) International Book Company, 1983), p. 192.

⁵¹ อุกฤษณ์ สร้อยสุข, "หน้าที่ด้านการนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520, หน้า 82.

⁵² กฤษณี น้ำเพชร, "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521, หน้า 79.

⁵³ Bobby Gray Malone, "Supervisory Practices of Principals in Selected Accredited Secondary Schools in Mississippi," Dissertation Abstracts International, 32 (9) : 1233-A; September, 1971.

⁵⁴ Clifford Lee Jr. Hendrix, "A Student of Supervisory Practices with Reference to Classroom Observations and Conferences as Perceived by Teachers Principals and Supervision in Tennessee," Dissertation Abstracts International, 37 (11) : 2536-A; November, 1976.

⁵⁵ ธิดา ทอวัฒนกุล, "การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, หน้า 98.

⁵⁶ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ, "ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นจริงและพฤติกรรมที่ควรจะเป็นของศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2529, หน้า 81.

⁵⁷ สิริลักษณ์ บุญวงศ์, "การประเมินความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530, หน้า 119.

⁵⁸ วีระชาติ แก้วไสย, "องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย," วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาคบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2518, หน้า 82.

⁵⁹ คำนิง นกแก้ว, "ความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3," วิทยานิพนธ์ปริญญามหาคบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. หน้า จ-ฉ.

⁶⁰ Thomas J. Sergiovanni, "Factors which Effect Satisfaction and Dissatisfaction of Teacher," Explorations in Educational Administration, (St. Louis University of Queensland Press, 1973), pp: 191-207.

⁶¹ Betty Ladipo, "Motivational Factors and Attitude Changes in Teachers," Dissertation Abstracts International, 45 (7) : 2041-A; January, 1985.

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยายประเภทการสำรวจ (Survey Method) ที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 498 คน ในปีการศึกษา 2533

ตารางที่ 1

รายชื่อโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร และจำนวนครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม	
	ประชากร	ตัวอย่าง
1. โรงเรียนเทคโนโลยีเปรมฤทัย	8	8
2. โรงเรียนช่างกล ทส.ทบ.	37	37
3. โรงเรียนช่างฝีมือปทุมจะ	40	40

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อ โรงเรียน	จำนวนครูสาขาวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรม	
	ประชากร	ตัวอย่าง
4. โรงเรียนเซนต์จอห์นอาชีวศึกษา	50	50
5. โรงเรียนเทคโนโลยีกรุงธน	25	25
6. โรงเรียนเทคโนโลยีพระรามหก	25	25
7. โรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ	15	15
8. โรงเรียนเทคโนโลยีปิ่นมณฑล	11	11
9. โรงเรียนเกษม โปลีเทคนิค	39	39
10. โรงเรียนเทคโนโลยีไทยสุริยะ	12	12
11. โรงเรียนเทคโนโลยีกรุงเทพ	52	52
12. โรงเรียนเทคนิควิทยา	33	33
13. โรงเรียนเทคโนโลยีบูรณพันธ์	18	18
14. โรงเรียนเทคโนโลยีสัจจวัฒน์	12	12
15. โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม	42	42
16. โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู	34	34
17. โรงเรียนอาชีวดอนบอสโก	21	21
18. โรงเรียนช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพ	21	21
รวม	498	498

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าจำนวนครูสาขาวิชาชั้นช่างอุตสาหกรรมที่เป็นประชากร และกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้เพราะประชากรที่ผู้วิจัยต้องการศึกษานั้น มีจำนวนไม่มากและผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีจากบทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา วุฒิทางวิชาชีพ และประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

- การนิเทศด้านหลักสูตร	จำนวน	9	ข้อ
- การนิเทศการสอน	จำนวน	19	ข้อ
- การนิเทศด้านเพื่อพัฒนาบุคลากร	จำนวน	15	ข้อ
- การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา	จำนวน	12	ข้อ
- การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล	จำนวน	7	ข้อ
รวม	จำนวน	62	ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งในแต่ละด้านนั้นมีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้คือ

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตัดสินว่าแบบสอบถามครอบคลุมการนิเทศภายในโรงเรียนหรือไม่ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีรายชื่อนามผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ดร.เรืองฤทธิ์ ชื่นตา	สถาบันพัฒนาครูอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ดร.ระวีวรรณ ชินะตระกูล	คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
อาจารย์ไพรัตน์ นิกน้อย	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อาจารย์เผด็จ แสนเกษม	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครเหนือ
ดร.นพคุณ ศิริวรรณ	ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
อาจารย์ฉวีวรรณ รมยานนท์	ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
อาจารย์สมศักดิ์ คำขาว	กองแผนงาน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมของโรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือในสาขาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อม และโลหะแผ่น ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง โดยนำมาเป็นตัวอย่างในการทดลองสาขาวิชาละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้ว ทหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิธีวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Internal Consistency) แบบ Coefficient alpha (α) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แทนค่าในสูตรเมื่อ

$$\begin{aligned} n &= 62 \\ S^2_1 &= 9.603 \\ S^2_t &= 125.872 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ได้ค่า} &= \frac{62}{62-1} \left(1 - \frac{9.603}{125.872} \right) \\ &= 0.94 \end{aligned}$$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน
2. นำหนังสืออนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไปให้ผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองและปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งให้กับครูสาขาวิชาชีพ
ช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 18 แห่ง
โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูด้วยตนเองทั้งหมด 498 คน
4. จำนวนแบบสอบถามที่เก็บคืนได้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 470 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 94.38 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เพื่อจำแนกจำนวน
ครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา วุฒิทางวิชาชีพครูและ
ประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบประเมินค่ามาวิเคราะห์
โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแปลผลความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินใจ และคะแนนเฉลี่ย ในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังนี้ คือ

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม แตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ซึ่งถ้าวิเคราะห์แล้วพบว่า ระดับความพึงพอใจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Scheffe' โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาและวุฒิทางวิชาชีพครู แตกต่างกัน โดยการทดสอบค่า (t-test) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อการพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา และการนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล

ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง การบรรยายผล พร้อมทั้งสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ที่เป็นรายละเอียดส่วนตัวตามแบบสอบถามตอนที่ 1 ในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา และวุฒิทางวิชาชีพครู ประสิทธิภาพในการสอน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ตอนที่ 2 เป็นการนำเสนอเรื่องความพึงพอใจของครู จากข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในด้านการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา การนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล
2. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการสอนวิชาชีพสาขาช่างอุตสาหกรรม และวุฒิทางวิชาชีพครู

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัยเสนอในรูปตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2
จำนวนครูตอบแบบสอบถามตามสภาพ

ลำดับที่	สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	222	89.79
	หญิง	48	10.21
2.	อายุ (ปี)		
	ต่ำกว่า 30 ปี	246	52.34
	30 - 40 ปี	197	41.91
	มากกว่า 40 ปี	27	5.27
3.	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	273	58.08
	ปริญญาตรีขึ้นไป	197	41.92
4.	วุฒิทางวิชาชีพครู		
	มี	231	49.15
	ไม่มี	239	50.85
5.	ปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมเป็นเวลา		
	ต่ำกว่า 3 ปี	142	30.21
	3 - 6 ปี	97	20.64
	มากกว่า 6 ปี	231	49.15

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าครู สาขาวิชาชีวะช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 89.79 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 52.34 อายุ 30 - 40 ปี ร้อยละ 41.91 และอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 5.75 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 58.08 ปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 41.92 ส่วนวุฒิทาง วิชาชีวะครูมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ มีและไม่มีวุฒิทางวิชาชีวะครู ร้อยละ 49.15 และ 50.85 ตามลำดับ ประสบการณ์ในการสอนวิชาชีวะช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มากกว่า 6 ปี ร้อยละ 49.15 ต่ำกว่า 3 ปี ร้อยละ 30.21 และ 3 - 6 ปี ร้อยละ 20.64

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู-อาจารย์ ที่มีต่อการนิเทศ ภายในโรงเรียน

ตารางที่ 3
แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
และความหมายของระดับความพึงพอใจที่มีต่อ
การนิเทศด้านหลักสูตร

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน การนิเทศด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.1	จัดประชุมแนะนำชี้แจง เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการและ โครงสร้างของหลักสูตรที่ กำลัง ใช้ อยู่แก่ครูผู้สอน เพื่อให้ เข้าใจตรงกัน	3.63	1.13	มาก
1.2	จัด เอกสารหลักสูตร ให้ครูผู้สอนศึกษาด้วย ตนเอง	3.33	1.18	ปานกลาง
1.3	แนะนำให้ครูผู้สอนทำการวิเคราะห์ หลักสูตรก่อนทำการสอน เพื่อให้ทราบ จุดมุ่งหมายและแนวทาง ในการปฏิบัติ	3.51	1.13	มาก
1.4	แนะนำให้ครูผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรให้ สอดคล้องกับสภาพและทรัพยากรของ โรงเรียน	3.61	1.08	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน การนิเทศด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.5	แนะนำให้ครูผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ โครงสร้างของหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่	3.59	1.35	มาก
1.6	โรงเรียนจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร ไว้ให้ เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอน	3.39	1.26	ปานกลาง
1.7	จัดคณะกรรมการในแผนกวิชาเพื่อคัดเลือก แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ใช้ใน การเรียนการสอน	3.61	1.06	มาก
1.8	แนะนำให้ครูผู้สอนจัดทำจุดประสงค์การ เรียนรู้ในแต่ละรายวิชาให้สัมพันธ์กับ เนื้อหา	3.61	1.06	มาก
1.9	จัดประชุมครูผู้สอนในแผนกเพื่อร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร เป็นระยะ ๆ	3.57	1.24	มาก
	รวม	3.54	0.96	มาก

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า ครูสาขาวิชาชีวช่วงอุตสาหกรรม มีความพึงพอใจ
งานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.54) แยกเป็น
รายข้ออยู่ในระดับปานกลางและมาก ความพึงพอใจของครู อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ
โรงเรียนจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร ไว้ให้เพียงพอต่อ
การศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอน (3.39) จัดหาเอกสารหลักสูตรให้ครูผู้สอนศึกษาด้วยตนเอง
(3.33) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4
แสดงค่ามัถุณิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
และความหมายของระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อ
ด้านนิเทศการสอน

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน การนิเทศการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2.1	ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการวางแผนปฏิบัติ งานด้านการสอนแต่ละวิชา	3.58	1.15	มาก
2.2	จัดประชุมครูผู้สอนเพื่อเตรียมงานด้าน การสอนก่อนเปิดเรียน	3.75	1.09	มาก
2.3	จัดตั้งคณะกรรมการในแผนกวิชาร่วมกัน ดำเนินการกำหนดการสอนและตารางสอน	3.45	1.17	ปานกลาง
2.4	เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการ กำหนดการสอนและตารางสอน	3.46	1.30	ปานกลาง
2.5	จัดประชุมชี้แจงวิธีการทำแผนการสอนและ บันทึกการสอน	3.46	1.12	ปานกลาง
2.6	ตรวจบันทึกการสอนเป็นครั้งคราว	3.31	1.12	ปานกลาง
2.7	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในแผนกวิชาเพื่อ ทบทวนความรู้พื้นฐานของครูผู้สอน	3.34	1.23	ปานกลาง
2.8	จัดให้มีโครงการทดลองสอนแบบใหม่ ๆ ในแผนกวิชา	3.33	1.29	ปานกลาง
2.9	มอบหมายให้สอนตรงกับความรู้ความ สามารถและประสบการณ์ของผู้สอน	3.72	1.17	มาก
2.10	ให้คำปรึกษาในการจัดชั้นเรียนให้มีสภาพ และบรรยากาศทางวิชาการ	3.45	1.17	ปานกลาง
2.11	สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบใหม่	3.69	1.18	มาก
2.12	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำอุปกรณ์การสอน ขึ้นเอง	3.53	1.14	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน การนิเทศการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2.13	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตเอกสารประกอบการสอนขึ้นใช้เอง	3.56	1.12	มาก
2.14	สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอน	3.83	1.06	มาก
2.15	เข้าเยี่ยมชั้นเรียนและแนะนำเทคนิคการสอนเป็นรายบุคคล	3.11	1.20	ปานกลาง
2.16	จัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียนระหว่างครูผู้สอนกันเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเทคนิคการสอน	3.12	1.23	ปานกลาง
2.17	จัดให้มีการสำรวจปัญหาด้านการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.39	1.20	ปานกลาง
2.18	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนการสอนของตนเอง	3.58	1.08	มาก
2.19	แนะนำให้กำลังใจในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูผู้สอน	3.60	1.26	มาก
	รวม	3.49	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่าครู มีความพึงพอใจงานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน ด้านนิเทศการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.49) แยกเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง และมาก ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดการสอน และตารางสอน (3.46) จัดประชุมชี้แจงวิธีการทำแผนการสอนและบันทึกการสอน (3.46)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดตั้งคณะกรรมการในแผนกวิชาร่วมกันดำเนินการกำหนดการสอนและตารางสอน (3.45) ให้คำปรึกษาในการจัดชั้นเรียนให้มีสภาพและบรรยากาศทางวิชาการ (3.45) จัดให้มีการสำรวจปัญหาด้านการเรียนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไขวิธีการสอนให้เหมาะกับเนื้อหาวิชา (3.39) สำหรับระดับความพึงพอใจในระดับมาก 3 อันดับ คือ สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอน (3.83) จัดประชุมครูผู้สอนเพื่อเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดเรียน (3.75) มอบหมายให้สอนตรงกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สอน (3.72)

ตารางที่ 5

แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

และความหมายของระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อ

การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3.1	จัดปฐมนิเทศครูผู้สอนใหม่ทุกต้นปีการศึกษา เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	3.66	1.17	มาก
3.2	กระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้น ในการพัฒนาทางด้านวิชาการ	3.62	1.14	มาก
3.3	เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็น ด้านวิชาการได้อย่างอิสระ	3.63	1.23	มาก
3.4	แนะนำแหล่งวิชาการให้ครูผู้สอนได้รู้จัก และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัด การเรียนการสอน	3.57	1.22	มาก
3.5	ส่งครูผู้สอนไปรับการอบรมจากแหล่ง วิชาการต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ให้ เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	3.83	1.22	มาก
3.6	สนับสนุนให้ครูผู้สอนไปทัศนศึกษาและดูงาน ด้านวิชาการทั้งในและนอกประเทศ	3.47	1.40	ปานกลาง
3.7	สนับสนุนครูผู้สอนไปศึกษาต่อเพิ่มเติม	3.99	1.21	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3.8	จัดให้มีการเยี่ยมชมกิจกรรมการเรียน การสอน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่ดีเด่น	3.53	1.41	มาก
3.9	จัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและความรู้ แก่ครูผู้สอน	3.41	1.26	ปานกลาง
3.10	แนะนำให้ครูผู้สอนเพิ่มพูนความรู้โดยการ อ่านวารสารวิชาชีพเพิ่มเติม	3.49	1.24	ปานกลาง
3.11	รวบรวมผลงานวิจัยที่มีคุณค่ามาเผยแพร่ ให้ครูผู้สอนทราบ	3.44	1.28	ปานกลาง
3.12	จัดมุมหนังสือทางวิชาการในแผนกวิชาให้ สนองความต้องการของครูผู้สอน	3.46	1.33	ปานกลาง
3.13	แนะนำให้ครูผู้สอนได้เขียนบทความทาง วิชาการเผยแพร่	3.18	1.26	ปานกลาง
3.14	เชิญผู้เชี่ยวชาญมาสาธิตวิธีการสอนแบบ ใหม่ ๆ	3.43	1.36	ปานกลาง
3.15	จัดการอภิปรายระหว่างครูผู้สอนใน โรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้าน วิชาการซึ่งกันและกัน	3.24	1.33	ปานกลาง
	รวม	3.53	1.04	มาก

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่าครู มีความพึงพอใจงานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน
ด้านพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.53) แยกเป็นรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง
และมาก ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณา
ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ แนะนำให้ครูเพิ่มพูนความรู้โดยการอ่านวารสารวิชาชีพ

เพิ่มเติม (3.49) สนับสนุนให้ครูผู้สอนไปทัศนศึกษาและดูงานด้านวิชาการทั้งในและนอกประเทศ (3.47) จัดมุมหนังสือทางวิชาการในแผนกวิชาให้สนองความต้องการของครูผู้สอน (3.46) สำหรับความพึงพอใจในระดับมาก 3 อันดับคือ สนับสนุนครูผู้สอนไปศึกษาต่อเพิ่มเติม (3.99) ส่งครูผู้สอนไปรับการอบรมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน (3.83) จัดปฐมนิเทศครูผู้สอนใหม่ทุกต้นปีการศึกษาเพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติงาน (3.66)

ตารางที่ 6

แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

และความหมายของระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศ

ด้านการบริการทางการศึกษา

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน ด้านการบริการทางการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4.1	จัดหางบประมาณมาสนับสนุนการผลิต อุปกรณ์การสอน	3.55	1.35	มาก
4.2	เชิญวิทยากรจากภายนอกมาแนะนำ เกี่ยวกับการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอน	3.50	1.30	ปานกลาง
4.3	จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อการจัดบริการทาง การศึกษา	3.40	1.35	ปานกลาง
4.4	จัดหาแหล่งวิทยากรทางด้าน โสตทัศนูปกรณ์ให้กับครูผู้สอน	3.51	1.29	มาก
4.5	สำรวจความต้องการในด้านการสอนของ ครูผู้สอน	3.44	1.28	ปานกลาง
4.6	จัดทำบัญชีรายชื่อหนังสืออุปกรณ์การสอน ให้ครูผู้สอนได้ทราบ	3.37	1.22	ปานกลาง
4.7	จัดให้มีศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียน	3.46	1.34	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน ด้านบริการทางการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4.8	แนะนำให้ครูผู้สอนรู้จักวิธีการใช้ โสตทัศนูปกรณ์	3.44	1.31	ปานกลาง
4.9	จัดทำคู่มือครู ในด้านการปฏิบัติงาน	3.48	1.27	ปานกลาง
4.10	ให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนในด้านการ ปฏิบัติงาน	3.59	1.22	มาก
4.11	สร้างสัมพันธภาพระหว่างครูผู้สอนในโรงเรียน	3.78	1.16	มาก
4.12	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำมาใช้เป็น แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน	3.64	1.20	มาก
	รวม	3.51	1.08	มาก

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่าครู มีความพึงพอใจงานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน ด้านการบริการทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.51) แยกเป็นรายข้ออยู่ในระดับ ปานกลางและมาก ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมีระดับปานกลาง พิจารณาตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับคือ เชิญวิทยากรจากภายนอกมาแนะนำเกี่ยวกับการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอน (3.50) จัดทำคู่มือในด้านการปฏิบัติงาน (3.48) จัดให้มี ศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน (3.46) ให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนในด้านการ ปฏิบัติงาน (3.59)

ตารางที่ 7
แสดงค่ามัถนึมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
และความหมายของระดับความพึงพอใจ ในด้านนิเทศ
ด้านการวิจัยและการประเมินผล

ลำดับ	งานนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน การวิจัยและการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5.1	ให้ครูประเมินผลการใช้หลักสูตรร่วมกันใน แต่ละรายวิชา	3.42	1.20	ปานกลาง
5.2	จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทาง วิชาการภายในแผนกวิชา	3.43	1.15	ปานกลาง
5.3	จัดให้มีการศึกษาวิจัยคุณภาพการเรียน การสอนภายในโรงเรียน	3.45	1.18	ปานกลาง
5.4	จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์สภาพทาง วิชาการในโรงเรียนเป็นรายปี	3.31	1.20	ปานกลาง
5.5	แนะนำและช่วยเหลือให้ครูผู้สอนสามารถ ทำการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.43	1.23	ปานกลาง
5.6	แนะนำให้ครูผู้สอนเฝ้าหาความรู้และผลิต งานวิจัย	3.50	1.19	ปานกลาง
5.7	แนะนำให้ครูผู้สอนใช้ประโยชน์จากการ ประเมินผลทางการศึกษาในการปรับปรุง การเรียนการสอน	3.51	1.22	มาก
	รวม	3.43	1.45	ปานกลาง

ตารางที่ 7 จะเห็นว่าครู มีความพึงพอใจงานนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียนด้าน
การวิจัยและการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.43) แยกรายข้ออยู่ในระดับ
ปานกลางและมาก ความพึงพอใจของครูที่อยู่ระดับมากมีเพียง 1 ข้อ คือ แนะนำให้ครูผู้สอน
ใช้ประโยชน์จากการประเมินผลทางการศึกษาในการปรับปรุงการเรียนการสอน (3.51)

ตารางที่ 8

สรุปค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความหมาย
ของระดับความพึงพอใจ ของครูที่มีต่องานนิเทศที่จัดขึ้น
ภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

ลำดับ	ความพึงพอใจที่มีต่องานนิเทศที่จัดขึ้น ภายในโรงเรียน ในด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.	การนิเทศด้านหลักสูตร	3.54	0.96	มาก
2.	การนิเทศด้านการสอน	3.49	0.91	ปานกลาง
3.	การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร	3.53	1.04	มาก
4.	การนิเทศด้านการบริหารทางการศึกษา	3.51	1.08	มาก
5.	การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล	3.43	1.45	ปานกลาง
	รวม	3.50	1.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า โดยส่วนรวมแล้วครู มีความพึงพอใจงานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจงานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนในด้านการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร และการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก (3.54, 3.53 และ 3.51 ตามลำดับ) ส่วนงานนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนด้านการนิเทศการสอน และการนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง (3.49 และ 3.43 ตามลำดับ)

ตารางที่ 9
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน
ในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านหลักสูตรของครู
ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.6592	0.899	3.27**
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.3604	1.014	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านหลักสูตรของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 10
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศ
ภายในโรงเรียนด้านการนิเทศการสอนของครู
ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.6137	0.883	3.53**
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.3108	0.929	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการนิเทศการสอนของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีระดับ การศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 11

แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรของครู ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.6795	0.883	3.65**
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.3180	1.087	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 12
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
ด้านการนิเทศการบริการทางการศึกษา ของครู
ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.6155	1.038	3.48**
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.3009	1.107	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศการบริการทางการศึกษาของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศการบริการทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 13
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
ด้านนิเทศการวิจัยและการประเมินผลของครู
ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.5659	1.023	3.27**
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.2363	1.063	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผลของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวิจัยและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 14

แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
ของครู ที่มีต่อระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ลำดับ	การนิเทศภายใน โรงเรียน	ระดับการศึกษา				t
		ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	การนิเทศด้านหลักสูตร	3.6592	0.899	3.3604	1.014	3.27**
2.	การนิเทศการสอน	3.6137	0.883	3.3108	0.929	3.53**
3.	การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร	3.6795	0.883	3.3180	1.087	3.65**
4.	การนิเทศด้านการบริหารทางการศึกษา	3.6155	1.038	3.3009	1.107	3.48**
5.	การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล	3.5659	1.023	3.2363	1.063	3.27**

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน ของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

ตารางที่ 15
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
ด้านนิเทศด้านหลักสูตรของครู ที่มีประสบการณ์
ในการสอนวิชาชีพแตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพ	ระดับความพึงพอใจ		F
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	3.5524	0.9098	1.1525
2. 3 - 6 ปี	3.6563	0.9780	
3. มากกว่า 6 ปี	3.4791	0.9881	

จากตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศด้านหลักสูตรของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพข้างอุตสาหกรรม แตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
ด้านนิเทศการสอนของครู ที่มีประสบการณ์
ในการสอนวิชาชีพแตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพ	ระดับความพึงพอใจ		F
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	3.5517	0.9140	1.1612
2. 3 - 6 ปี	3.5522	0.9545	
3. มากกว่า 6 ปี	3.4244	0.9013	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศการสอนของครู ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม แตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17

แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
ด้านนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรของครู ที่มีประสบการณ์
ในการสอนวิชาชีพช่างแตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพ	ระดับความพึงพอใจ		F
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	3.6538	1.0142	2.1480
2. 3 - 6 ปี	3.6097	1.0161	
3. มากกว่า 6 ปี	3.4326	1.0497	

จากตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรของครู ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18
 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
 ด้านนิเทศการบริหารทางการศึกษาของครู ที่มีประสบการณ์
 ในการสอนวิชาชั้นแตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้น	ระดับความพึงพอใจ		F
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	3.6595	1.0552	4.0407*
2. 3 - 6 ปี	3.6491	1.1089	
3. มากกว่า 6 ปี	3.3662	1.0741	

* $p < .05$ ($F_{2, 444} = 3.00$)

จากตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้น ช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 เนื่องจากการทดสอบมีนัยสำคัญที่ระดับ ดังนั้นจึงมีการวิเคราะห์ รายคู่โดยใช้ Scheffe'

ตารางที่ 19

แสดงความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศ
ภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษาของครู
ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพแตกต่างกัน

ประสบการณ์การสอนวิชาชีพ	$\bar{X}$	ความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิต		
		ต่ำกว่า 3 ปี	3-6 ปี	มากกว่า 6 ปี
		3.6595	3.6491	3.3662
ต่ำกว่า 3 ปี	3.6595	-	0.0104	0.2933*
3 - 6 ปี	3.6491	-	-	0.2829
มากกว่า 6 ปี	3.3662	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการบริการทางการศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพข้างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาต่ำกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพมากกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพต่ำกว่า 3 ปี กับ 3-6 ปี กับมากกว่า 6 ปี

ตารางที่ 20
 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
 ด้านนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผลของครู ที่มีประสบการณ์
 ในการสอนวิชาชีพแตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพ	ระดับความพึงพอใจ		F
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต่ำกว่า 3 ปี	3.5901	1.0287	3.7490*
2. 3 - 6 ปี	3.5341	1.0794	
3. มากกว่า 6 ปี	3.2953	1.0506	

* $p < .05$ ($F_{2, 444} = 3.00$)

จากตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศด้านวิจัยและการประเมินผลของครู ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรมแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 เนื่องจากการทดสอบมีนัยสำคัญที่ระดับ ดังนั้นจึงมีการวิเคราะห์ รายคู่โดยใช้ Scheffe'

ตารางที่ 21

แสดงความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศ
ภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านการวิจัย และการประเมินผลของ
ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชี้นแตกต่างกัน

ประสบการณ์การสอนวิชาชี้น	$\bar{X}$	ความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิต		
		ต่ำกว่า 3 ปี	3-6 ปี	มากกว่า 6 ปี
		3.5901	3.5341	3.2953
ต่ำกว่า 3 ปี	3.5901	-	0.056	0.298*
3 - 6 ปี	3.5341	-	-	0.2388
มากกว่า 6 ปี	3.2953	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 21 ผลการทดสอบแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านการวิจัย และการประเมินผลของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชี้นแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชี้นต่ำกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชี้น มากกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชี้นต่ำกว่า 3 ปี กับ 3-6 ปีกับมากกว่า 6 ปี

ตารางที่ 22
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศ
ภายในโรงเรียนของครู ที่มีประสบการณ์
ในการสอนวิชาชั้นแตกต่างกัน

ลำดับ การนิเทศภายใน โรงเรียนในด้าน	ประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้น						F
	ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 6 ปี		มากกว่า 6 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การนิเทศด้านหลักสูตร	3.5524	0.9098	3.6563	0.9780	3.4791	0.9881	1.1525
2. การนิเทศการสอน	3.5517	0.9140	3.5622	0.9545	3.4244	0.9013	1.1612
3. การนิเทศเพื่อพัฒนา บุคลากร	3.6538	1.0142	3.6097	1.0616	3.4326	1.0497	2.1480
4. การนิเทศด้านการ บริการทางการศึกษา	3.6595	1.0552	3.6491	1.1089	3.3662	1.0741	4.0407*
5. การนิเทศด้านการวิจัย และการประเมินผล	3.5901	1.0287	3.5341	1.0794	3.2953	1.0506	3.7490*

* $p < .05$ ($F_{2, 444} = 3.00$)

จากตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชั้นข้างอุตสาหกรรม แตกต่างกัน พบว่าในการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน และการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร มีระดับความพึงพอใจ แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญ ส่วนในด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา และการนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผลมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 23

แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศ
ด้านหลักสูตรของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

วุฒิทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	t
มี	3.3654	1.013	3.74**
ไม่มี	3.6979	0.882	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน
โรงเรียนด้านการนิเทศด้านหลักสูตร ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู พบว่า ครูที่มีหรือ
ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครูมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านนิเทศด้านหลักสูตร
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 24

แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
ด้านนิเทศการสอน ของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

วุฒิทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	t
มี	3.3384	1.949	3.46**
ไม่มี	3.6339	0.859	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านนิเทศการสอนของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพ พบว่า ครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครูมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านนิเทศการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 25

แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน
ด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรของครู
ที่มีหรือ ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

วุฒิทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	t
มี	3.3590	1.095	3.23**
ไม่มี	3.6777	0.972	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ของครู ที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพ พบว่าครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 26
 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
 ด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษาของครู
 ที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

วุฒิทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	t
มี	3.3611	1.120	3.68**
ไม่มี	3.6330	1.029	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษาของครู ที่มีวุฒิหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู พบว่า ครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครูมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 27
 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
 ด้านการนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผลของครู
 ที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

วุฒิทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	t
มี	3.2707	1.099	3.03**
ไม่มี	3.5752	0.993	

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนด้านนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผลของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพ ครูพบว่า ครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านนิเทศ ด้านวิจัยและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 28
แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน
โรงเรียนของครู ที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู

ลำดับ	การนิเทศภายในโรงเรียนในด้าน	ระดับความพึงพอใจ				F
		มีวุฒิทางวิชาชีพครู		ไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	การนิเทศด้านหลักสูตร	3.3654	1.013	3.6979	0.882	3.74**
2.	การนิเทศการสอน	3.3384	1.094	3.6339	0.859	3.46**
3.	การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร	3.3590	1.095	3.6777	0.972	3.23**
4.	การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา	3.3611	1.120	3.6330	1.029	3.68**
5.	การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล	3.2707	1.099	3.5752	0.993	3.03**

* $p < .05$ ($t_{.05} = 1.96$)

** $p < .01$ ($t_{.01} = 2.576$)

จากตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนของครู ที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู พบว่า ครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุก ๆ ด้าน

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านบริการทางการศึกษา การนิเทศการวิจัยและการ ประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในด้านต่าง ๆ ดังข้างต้น โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนวิชาชีพสาขาวิชาช่าง อุตสาหกรรม และวุฒิทางวิชาชีพครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูที่สอนวิชาชีพสาขาช่างอุตสาหกรรมใน โรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ครูกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมี จำนวน 498 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ เลือกรตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้าน บริการทางการศึกษา การนิเทศด้านการวิจัย และการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงวุฒิจำนวน 8 ท่าน พิจารณาความตรงของ แบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง ได้แบบสอบถาม มีความสมบูรณ์ เชื่อถือได้จำนวน 470 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.38

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการ นิเทศภายในโรงเรียน 5 ด้าน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการ เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของ ครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน 5 ด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษาประสบการณ์การสอนวิชาชีพ สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และวุฒิทางวิชาชีพครู วิเคราะห์ด้วยค่าที่ (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและเมื่อพบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการวิเคราะห์ภายหลัง เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ในที่นี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ โดยส่วนรวม ครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมเป็นชายมากกว่าหญิง
2. อายุ ครูต่ำกว่า 30 ปี มากที่สุด รองลงมาอายุ 30-40 ปี และมากกว่า 40 ปี ตามลำดับ
3. ระดับการศึกษา ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวนมากกว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปเล็กน้อย
4. วุฒิกางวิชาชีพครู จำนวนครูที่มีหรือไม่มีวุฒิกางวิชาชีพครูใกล้เคียงกันมาก
5. ประสบการณ์การสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ครูมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 6 ปี มากที่สุด รองลงมาต่ำกว่า 3 ปี และ 3-6 ปี ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน

1. ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านหลักสูตร การนิเทศด้านการสอน การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร การนิเทศด้านบริการทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านนิเทศการสอน และนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง
2. ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้
  - 2.1 การนิเทศด้านหลักสูตร ครูมีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก งานนิเทศภายในโรงเรียนที่ครูมีความพึงพอใจที่ได้รับการนิเทศ คือ แนะนำให้ครูผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและทรัพยากรของ โรงเรียนและจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาให้สัมพันธ์กับเนื้อหา จัดคณะกรรมการในแผนวิชา เพื่อคัดเลือกแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ใช้ในการเรียนการสอน และแนะนำให้ครูผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ โครงสร้างของหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่
  - 2.2 ด้านนิเทศการสอน ครูมีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง งานนิเทศภายในโรงเรียนที่ครู มีความพึงพอใจที่ได้รับการนิเทศ คือ สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอน จัดประชุมครูผู้สอนเพื่อเตรียมงานด้านการเรียน การสอนก่อนเปิดเรียน มอบหมายให้สอนตรงกับความรูความสามารถ และประสบการณ์ของครูผู้สอน
  - 2.3 ด้านการนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ครูมีระดับความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก งานนิเทศภายในโรงเรียนที่ครู มีความพึงพอใจที่ได้รับการนิเทศ คือ สนับสนุนครู

ผู้สอนไปศึกษาต่อเพิ่มเติม ส่งครูผู้สอนได้รับอบรมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน จัดปฐมนิเทศครูผู้สอนใหม่ทุกต้นปีการศึกษา เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

2.4 ด้านบริการทางการศึกษา ครูมีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก งานนิเทศภายในโรงเรียนที่ครูมีความพึงพอใจที่ได้รับการนิเทศ คือ สร้างสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนในโรงเรียน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนในด้านปฏิบัติงาน

2.5 ด้านการวิจัยและการประเมินผล ครูมีระดับความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง งานนิเทศภายในโรงเรียนที่ครูมีความพึงพอใจที่ได้รับการนิเทศ คือ แนะนำให้ครูผู้สอนใช้ประโยชน์จากการประเมินผลทางการศึกษาในการปรับปรุง การเรียนการสอน แนะนำให้ครูผู้สอนเฝ้าหาความรู้ และผลิตงานวิจัย จัดให้มีการศึกษาวิจัยคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

3. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร ด้านนิเทศการสอน ด้านนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ด้านนิเทศบริการทางการศึกษา และด้านการวิจัยและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพแตกต่างกัน แบ่งเป็นต่ำกว่า 3 ปี 3-6 ปี และมากกว่า 6 ปี ทั้ง 5 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการนิเทศด้านหลักสูตร ด้านนิเทศการสอน ด้านนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านนิเทศเพื่อบริการทางการศึกษา ของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพแตกต่างกัน พบว่า มีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้ Scheffe' ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพต่ำกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพมากกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีฟต่ำกว่า 3 ปี กับ 3-6 ปี และ 3-6 ปี กับมากกว่า 6 ปี

4.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความพึงพอใจ ที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการวิจัยและการประเมินผล ของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีฟแตกต่างกัน พบว่า มีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้ Scheffe' ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีฟต่ำกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ ของที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีฟมากกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์ การสอนวิชาชีฟต่ำกว่า 3 ปี กับ 3-6 ปี และ 3-6 ปี กับมากกว่า 6 ปี

5. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีฟครู พบว่า ครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีฟครูมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร ด้านนิเทศการสอน ด้านนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ด้านนิเทศเพื่อบริการทางการศึกษา และด้านการวิจัยและการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลของการวิจัยต่อไปนี้ จะอภิปรายจากผลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยที่น่าสนใจเป็นเรื่อง ๆ ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนรวมเป็นชายมากกว่าหญิง อายุ 20-30 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์การสอนวิชาชีฟมากกว่า 6 ปี จำนวนของครูที่มีหรือไม่มีทางวิชาชีฟครูใกล้เคียงกันจะเห็นว่า ครูอยู่ในวัยทำงาน มีความกระตือรือร้นเพื่อให้งานที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งส่งผลให้การเรียนการสอนในโรงเรียน ดำเนินไปได้ด้วยดี

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การนิเทศด้านหลักสูตร ครูสาขาช่างอุตสาหกรรมมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ โดยเฉพาะการแนะนำ ชี้แจง วิเคราะห์ และการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรและ

ความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งยังมีการขาดแคลนอยู่ ส่วนการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร ไว้ให้เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า และศึกษาด้วยตนเอง ครูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากโรงเรียนบางแห่งมีเอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอสำหรับทุกแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะจัดไว้ที่ห้องวิชาการทำให้ไม่สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า และผู้บริหารของโรงเรียนบางแห่งไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร จากผลการวิจัยในครั้งนี้เกี่ยวกับงานนิเทศภายใน โรงเรียนด้านหลักสูตรที่ทางโรงเรียนควรจัดให้กับครู ได้แก่ จัดประชุมแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่แก่ครูผู้สอน เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ โดยอาจจะจัดตั้งในรูปของคณะกรรมการในทุกแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม แนะนำให้ครูผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและทรัพยากรของโรงเรียน จัดคณะกรรมการในแผนกวิชาเพื่อคัดเลือกแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ใช้ในการเรียนการสอน แนะนำให้ครูผู้สอนจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาให้สัมพันธ์กับเนื้อหา ผลการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการสำรวจของศูนย์นิเทศ และฝึกอบรมอาชีวศึกษาภาคใต้¹ พบว่า ครูต้องการวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์ก่อนทำการสอน เสนอแนะการจัดตารางสอนให้สอดคล้องหลักสูตรและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายบริหารงานวิชาการร่วมกับกลุ่มสถานศึกษา แต่ก็มีงานวิจัยของผู้วิจัยบางท่าน พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่พบในสถานศึกษา คือ ขาดเอกสารหลักสูตร และครูบางส่วนไม่ได้ให้ความสำคัญและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแต่เน้นสอนด้านเนื้อหาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ บุญวงษ์² เกี่ยวกับหลักสูตร สรุปได้ว่า ครูประจำแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ต่างมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาตามภูมิภาค ปรากฏว่า ยังมีบางภูมิภาคที่ ครูมีความรู้กับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ³ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมากเรื่องหนึ่ง คือ ขาดเอกสารหลักสูตรทั้งยังสอดคล้องกับเอกสารสรุปปัญหาที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา⁴ ได้รวบรวมไว้ สรุปได้ว่า ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับหลักสูตร และครูขาดความเข้าใจในหลักสูตร มีความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการที่จะได้รับการนิเทศในด้านนี้

2.2 ด้านนิเทศการสอน จะเห็นได้ว่า ครู สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมมีเทคนิคและวิธีสอนเฉพาะตนเอง ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถและประสบการณ์ แต่ละเฉพาะสาขาดังนั้น จึงมีความพึงพอใจระดับมาก เกี่ยวกับการมอบหมายให้สอนตรงกับความสามารถและประสบการณ์ของผู้สอน และการทำงานจะประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการให้ความรู้วางแผนและเตรียมงานด้านการสอนในแต่ละรายวิชาล่วงหน้า สนับสนุนการใช้สื่อการเรียนการสอนและวิธีการสอนแบบใหม่ สำหรับในด้านนิเทศการสอนสาขาช่างอุตสาหกรรมมีปัญหา

เกี่ยวกับการขาดบุคลากรที่จะเป็นผู้นิเทศ และเนื่องจากครูส่วนหนึ่งขาดศรัทธาต่อผู้นิเทศในด้านความรู้และเทคนิควิธีการสอน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้นิเทศยังมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาข้างนั้น ๆ ไม่เพียงพอ และครูบางส่วนมีทัศนคติต่อการนิเทศยังไม่ดีพอ คิดว่าการนิเทศการสอนทำให้เสียเวลาและได้ประโยชน์น้อย ดังนั้นผู้นิเทศจะต้องพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในสาขาวิชาที่ตนจะนิเทศ พร้อมทั้งสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครู ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดความร่วมมือทางด้านวิชาการ จากผลการวิจัย ครูมีความพึงพอใจระดับปานกลางในการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดการสอนและตารางสอน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการในแผนกวิชา ทั้งนี้เพราะครูต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานให้มีคุณภาพมากที่สุด ดังนั้น ผู้มีหน้าที่นิเทศการสอนในโรงเรียน ควรจัดประชุมให้ความรู้กับครูในด้านเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดเรียน และมอบหมายให้ครู สอนตรงกับความรู้และประสบการณ์ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริลักษณ์ บุญวงษ์⁵ พบว่า เมื่อพิจารณาถึงความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ปรากฏว่า ครูประจำแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างยนต์และสามัญมีความต้องการอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศจะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการวางแผน และ โครงการร่วมกัน ผู้นิเทศจะต้องปรึกษาหารือกับคณะครูในโรงเรียนก่อนที่จะทำการนิเทศ และที่สำคัญผู้นิเทศจะต้องมีประสิทธิภาพและประสบการณ์ในสาขาที่ตนจะนิเทศ พร้อมทั้งต้องสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวครู ทั้งด้านความรู้และบุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ⁶ พบว่า ปัญหาความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์ประเภทช่างอุตสาหกรรมนั้น ครูผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์มีวุฒิและประสบการณ์ในการสอนไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้ครูและผู้บริหารขาดศรัทธาในตัวผู้นิเทศ แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันผู้บริหารให้ความสำคัญในการนิเทศมากยิ่งขึ้น ดังรายงานการสำรวจของศูนย์นิเทศและฝึกอบรมอาชีวศึกษาภาคใต้⁷ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการนิเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นควรกระทำบ่อย ๆ เพราะจะทำให้ครูได้ปรับปรุงเทคนิคและวิธีการสอนได้ความรู้แปลกใหม่ ส่วนครูได้ปรับปรุงเทคนิคและวิธีการสอนได้ความรู้แปลกใหม่ ส่วนครูมีความคิดเห็นว่าการนิเทศเป็นการเพิ่มภาระแก่ ครูทำให้เสียเวลาในการเรียนการสอนและได้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ วัลลภ จันทร์ตระกูล⁸ ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 ต้องการให้มีการอบรมหรือนิเทศการศึกษาในเรื่องวิธีการสอนและเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาก

2.3 ด้านนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ครูสาขาช่างอุตสาหกรรม มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากปัจจุบันความเจริญด้านอุตสาหกรรมได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อการพัฒนาประเทศเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ครูส่วนใหญ่จึงมีความสนใจที่จะปรับปรุงและต้องการได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาตนเองให้ทันกับ

ความเจริญดังกล่าวในรูปแบบของการส่งเสริมการศึกษาต่อเพิ่มเติม จัดส่งครูผู้สอน ไปรับการอบรมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นด้านวิชาการได้อย่างอิสระ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการมากยิ่งขึ้น และมีผลต่อเนื่องในการผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และพัฒนาศักยภาพของครูอยู่อย่างสม่ำเสมอจึงจำเป็นอย่างยิ่ง รองลงมาครูมีระดับความพึงพอใจระดับปานกลาง ต่อการจัดทวารสารวิชาชีพ จัดมูมนั่งสือทางวิชาการในแผนกวิชาให้สนองความต้องการของครูผู้สอนรวบรวมงานวิจัยที่มีคุณค่ามาเผยแพร่ ซึ่งจะเพิ่มพูนให้มีความรู้ ทันทต่อเหตุการณ์และเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลภ จันทรตระกูล¹⁰ พบว่า ครูที่สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 90 ต้องการให้มีการอบรมและต้องการการนิเทศเรื่องต่อไปนี้มากคือ เนื้อหาทางทฤษฎีช่าง ทักษะการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธิดา ทอวัฒนกุล¹⁰ พบว่า ครูใหญ่ และครูวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรมต้องการการนิเทศจากสำนักงานการศึกษาเอกชน ด้านพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก แต่ครูสามัญต้องการอยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่า ครูซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญในการผลิตนักเรียนและนักศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้น การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและพัฒนาศักยภาพของครูอยู่อย่างสม่ำเสมอจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ ไพบูลย์ วิสัยจร¹¹ ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างขวัญและกำลังใจไว้ว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมครู โดยการให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันแก้ปัญหา เพื่อสนองความต้องการของครู โดยส่งเสริมการศึกษาต่อ สัมมนาทางวิชาการ แบ่งงานให้เหมาะสมให้มีการประเมินผลงานเป็นระยะและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ความฝักอบรมผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา แต่เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรต้องอาศัยงบประมาณและความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย จึงทำให้การพัฒนาบุคลากรเป็นไปได้อย่างล่าช้าและไม่ทันต่อเหตุการณ์ ส่งผลด้านมาตรฐานการศึกษา

2.4 ด้านนิเทศด้านบริการทางการศึกษา เนื่องจากสาขาช่างอุตสาหกรรมจะต้องมีเครื่องมือ เครื่องจักร สื่อการเรียนการสอน และสื่อทัศนูปกรณ์พร้อมในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด จากผลการวิจัย ครูมีความพึงพอใจระดับมากและปานกลาง เมื่อมีการจัดหาแหล่งวิทยาการของด้านสื่อทัศนูปกรณ์ จัดทำคู่มือในด้านปฏิบัติงาน จัดหางบประมาณมาสนับสนุนการผลิตอุปกรณ์การสอน และเชิญวิทยากรจากภายนอกมาแนะนำเกี่ยวกับการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอน ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนาและสนับสนุนด้านช่างอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นและมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย การจัดบริการเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร สื่อการเรียนการสอน และสื่อทัศนูปกรณ์ให้ทันสมัยจึงจำเป็นอย่างยิ่ง แต่เนื่องจากเครื่องมือ เครื่องจักร ทางช่างอุตสาหกรรมบางสาขามีราคา

ค่อนข้างสูง ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่งบประมาณที่จะจัดซื้อไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ธิดา ทอวัฒนกุล¹² พบว่า ครูใหญ่ ครูวิชาชั้นและครูสามัญ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมต้องการการนิเทศด้านการจัดบริการและส่งเสริมการศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากด้านสาขาช่างอุตสาหกรรม อาคารสถานที่ เครื่องจักร เครื่องมือและสื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่การลงทุนในด้านเครื่องจักร เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอนและโสตทัศนูปกรณ์บางประเภทค่อนข้างสูงทำให้เกิดปัญหาไม่เพียงพอ ส่งผลให้สัดส่วนของจำนวนนักเรียนต่อเครื่องมือ เครื่องจักร ไม่เหมาะสมและขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อการสอนและอุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ¹³ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมปัญหาหนึ่ง คือ ขาดงบประมาณในการผลิตวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและจากการผลการวิจัยของ วัลลภ จันทร์ตระกูล¹⁴ เกี่ยวกับปัญหาอุปกรณ์การสอนซึ่งเป็นปัญหามากคือ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน อุปกรณ์ การสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ขาดงบประมาณในการจัดอุปกรณ์การสอน ขาดต้นแบบของอุปกรณ์ที่ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเอกสารรวบรวมปัญหาที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา¹⁵ ได้สรุปปัญหาในด้านสื่อการเรียนการสอนว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ ขำรุต คุณภาพต่ำ วัสดุฝึกไม่เพียงพอ หลักสูตรและใบงานไม่ทันสมัย ใบงานไม่เหมาะสมกับเครื่องมือที่มีอยู่ ไม่สามารถนำไปใช้การปฏิบัติงานจริงและครูไม่รู้จักรวบรวมสื่อการเรียนการสอน การใช้โสตทัศนูปกรณ์เท่าที่ควร

2.5 การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล เนื่องจากในปัจจุบันการค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ และการทดลองใช้นวัตกรรมที่ออกมาในรูปการวิจัยแบบต่าง ๆ เป็นที่ต้องการเป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไปและการประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะสรุปงานต่าง ๆ ว่าอยู่ขั้นพอใจหรือไม่แล้วนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น ครูจึงมีความพึงพอใจมากที่จะได้รับคำแนะนำให้ใช้ประโยชน์จากการประเมินผลในการปรับปรุงการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูเฝ้าหาความรู้และผลิดงานวิจัย ครูมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ในการที่จะจัดให้มีการศึกษาวิจัยคุณภาพการเรียนการสอน วิเคราะห์สภาพทางวิชาการในโรงเรียน ประเมินผลการปฏิบัติงานทางวิชาการภายในแผนกวิชา ทั้งนี้ปัญหาที่ทำให้งานด้านวิจัยเกิดขึ้นน้อยมาก ก็เนื่องมาจากครูแต่ละท่าน มีชั่วโมงสอนมากในแต่ละสัปดาห์ทำให้การจัดสรรเวลาสำหรับงานอื่น ๆ มีน้อยลงและงบประมาณที่จะสนับสนุนในการทำวิจัยมีน้อย ส่วนในด้านการประเมินผลครูบางท่าน อาจจะไม่เข้าใจในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน เนื่องจากมีครูส่วนหนึ่ง ไม่ได้ผ่านการเรียนวิชาการวัดและประเมินผล จึงมีความพึงพอใจมากในการนิเทศด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สิริลักษณ์ บุญวงษ์¹⁶ ด้านการวิจัยและประเมินผล พบว่า ครูประจำแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อม

และโลหะแผ่นและสามัญ มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนช่างไฟฟ้า ช่างยนต์และช่างกลโรงงานมีความต้องการอยู่ในระดับน้อย การวัดและการประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของการเรียนการสอน การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอนเพื่อพัฒนาและค้นหานวัตกรรมใหม่ ๆ ในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมซึ่งจำเป็นมาก เนื่องจากเครื่องมือสาขาช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่สั่งซื้อจากต่างประเทศ มีราคาแพง ถ้าครูสามารถประยุกต์ใช้วัสดุที่ราคาถูกกว่า จัดทำขึ้นได้เอง คุณภาพใกล้เคียงของเดิม ค่าใช้จ่ายลดลง ทำให้ประหยัดงบประมาณและมีครูส่วนหนึ่งไม่ได้ผ่านการเรียนวิชาการวัดและประเมินผล และหลักการวิจัย จึงมีความสนใจและต้องการได้รับการนิเทศอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลภ จันทรตระกูล¹⁷ ที่พบว่า ครูที่สอนวิชาช่างร้อยละ 90 ต้องการให้มีการอบรม และนิเทศเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และยังสอดคล้องกับเอกสารสรุปปัญหาทบทวนศึกษานิเทศกรรมการอาชีวศึกษา¹⁸ ได้รวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล สรุปได้ว่า ครู สังเกตกรรมการอาชีวศึกษา ในภาคใต้ สรุปความต้องการการนิเทศทางด้านบริหารวิชาการระดับมากในการวัดและประเมินผล คือ ติดตามและตรวจสอบการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พฤติกรรม สนับสนุนโครงการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานของกลุ่มสถานศึกษาในภาค

จากผลการศึกษาในระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน ชี้ให้เห็นว่า ครูสาขาช่างอุตสาหกรรมมีระดับความพึงพอใจ สนใจและกระตือรือร้นให้ความสำคัญกับการได้รับการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นอย่างมาก อาจเป็นเพราะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงกับความต้องการของ ครูในโรงเรียนและมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนมีจำนวนไม่เพียงพอ และขาดงบประมาณที่จะนิเทศให้มีประสิทธิภาพ จึงสรุปได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแนวทางและวิธีการแก้ไขที่ดีที่สุด เพราะอยู่ใกล้ชิดกับปัญหาที่ควรนำมาใช้อย่างแพร่หลาย และอย่างไรก็ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนในด้านงบประมาณ และส่งเสริมการจัดอบรมสัมมนา เพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธิดา หอวัฒนกุล¹⁹ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานการศึกษา เอกชน ได้แก่ อดตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณและเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญงาน การขาดความร่วมมือในการนิเทศการศึกษาระหว่าง โรงเรียนและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน และปัญหาที่สำคัญการนิเทศไม่ตรงกับความต้องการของ โรงเรียน

2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันในด้านนิเทศด้านหลักสูตร นิเทศการสอน นิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร

นิเทศบริการทางการศึกษา นิเทศด้านวิจัยและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 5 ด้าน เนื่องจากระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางสาขาช่างอุตสาหกรรม มีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งหลักสูตรในระดับนี้จะเรียนเฉพาะวิชาพื้นฐานและวิชาชีพ ไม่มีเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร วิธีการสอน การวัดและประเมินผลจึงอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี กับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความต้องการและระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน นิจนาจจากค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนสูงกว่า

3. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพแตกต่างกัน ในด้านนิเทศด้านหลักสูตร นิเทศการสอน นิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร นิเทศด้านบริการทางการศึกษา นิเทศด้านวิจัยและประเมินผล ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างในด้านนิเทศด้านหลักสูตร นิเทศการสอน นิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร และมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบริการทางการศึกษา และด้านวิจัยและประเมินผล เมื่อวิเคราะห์รายคู่ทั้ง 2 ด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาชีพต่ำกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพมากกว่า 6 ปี เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพต่ำกว่า 3 ปี มีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศสูงกว่าทุกด้าน โดยเฉพาะด้านบริการทางการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ มีเครื่องมือและระดับความพึงพอใจสูง ส่วนในด้านการวิจัยและประเมินผล มีครูบางส่วนที่เพิ่งเข้าทำงานจบการศึกษาด้านวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ไม่มีความรู้ด้านวิจัยและประเมินผลอย่างถ่องแท้ ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพมากกว่า 6 ปี ผ่านการทำงานมาหลายปีทำให้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาได้ดีจึงทำให้มีความต้องการนิเทศน้อยกว่า ส่งผลให้มีระดับความพึงพอใจโดยรวมมีค่าน้อยกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพต่ำกว่า 3 ปี

4. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู ในด้านนิเทศด้านหลักสูตร นิเทศการสอน นิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร นิเทศด้านบริการทางการศึกษา นิเทศด้านวิจัยและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู มีระดับความพึงพอใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 5 ด้าน ทั้งนี้เพราะ ครูที่จบการศึกษาทางช่างอุตสาหกรรมในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ศึกษาเฉพาะวิชาพื้นฐาน และวิชาชีพไม่ได้ผ่านการเรียนวิชาการศึกษา

ซึ่งประกอบด้วยวิชา จิตวิทยาการศึกษา เทคนิควิธีการสอนการจัดทำสื่อ สไลด์ทัศนูปกรณ์และอื่น ๆ เมื่อมาทำหน้าที่ครูจึงมีความพึงพอใจและต้องการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่า ทั้งนี้สรุปโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของศูนย์นิเทศและฝึกอบรมอาชีวศึกษาภาคใต้²⁰ เกี่ยวกับความต้องการนิเทศของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคใต้ พบว่า ครูที่มีระยะการทำงานน้อยร้อยละ 27 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงพอควรเป็นผู้ที่พึงปรารถนาเข้ารับราชการและกลุ่มนี้ส่วนมากไม่มีวุฒิทางวิชาการศึกษาของกลุ่มของครูร้อยละ 64 มีวุฒิทางวิชาการศึกษาร้อยละ 36 ไม่มีวุฒิทางวิชาการศึกษา กลุ่มนี้มีความต้องการนิเทศสูงเพื่อจะนำไปใช้ในการเรียนการสอน

จากผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนวิชาชีพแตกต่างกัน และครูที่มีหรือไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครูในด้านนิเทศด้านหลักสูตร นิเทศการสอน นิเทศเพื่อการพัฒนาบุคลากร นิเทศด้านบริการทางการศึกษา นิเทศด้านวิจัยและประเมินผล พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนวิชาชีพและพื้นฐานความรู้ทางวิชาชีพครู แตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันใน 3 เงื่อนไขเกือบทุกด้าน ดังนั้นถ้ามีผู้นิเทศคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าว จัดแบ่งกลุ่มครูตามเงื่อนไขซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ ถ้าสามารถจัดกลุ่มอบรมสัมมนาได้อย่างเหมาะสมก็จะส่งผลให้การนิเทศภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะเปลี่ยนทัศนคติของครูบางท่านที่คิดว่าการนิเทศเสียเวลาและไม่มีประโยชน์ได้ จะเห็นได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายศึกษาปัญหาและพยายามช่วยกันแก้ไข เพื่อเปลี่ยนระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนให้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อครูมีศักยภาพสูง ผลที่ตามมาคือ นักศึกษาจะมีคุณภาพดีด้วย

สรุปหลักการที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปหลักการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรม ดังนี้

1. ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการต่อครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการ เพื่อจัดการนิเทศให้สอดคล้องกับระดับความพึงพอใจของครู สาขาช่างอุตสาหกรรมทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการนิเทศด้านหลักสูตร ครูมีความพึงพอใจที่จะให้โรงเรียนจัดประชุมแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตรที่ใช้อยู่แก่ครูสอนเพื่อให้เข้าใจตรงกัน จัดคณะกรรมการในแผนกวิชาเพื่อคัดเลือกแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

ที่ใช้ในการเรียนการสอน และแนะนำให้ครูผู้สอน ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และ ทรัพยากรของโรงเรียน

1.2 ด้านนิเทศการสอน ครูมีความพึงพอใจที่จะให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน จัดประชุมครูผู้สอนเพื่อเตรียมงานด้านการเรียนการสอน ก่อนเปิดเรียน และมอบหมายให้สอนตรงกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของครูผู้สอน

1.3 ด้านนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ครูมีความพึงพอใจที่จะให้ผู้บริหาร เกี่ยวข้อง สนับสนุนครูผู้สอน ไปศึกษาต่อเพิ่มเติม ส่งครูผู้สอนไปรับการอบรมจากแหล่งวิชาการ ต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

1.4 ด้านบริการทางการศึกษา ครูมีความพึงพอใจที่จะให้จัดสร้างสัมพันธ ะหว่างครูผู้สอนในโรงเรียน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน และให้ความช่วย เหลือครูผู้สอนในด้านปฏิบัติงาน

1.5 ด้านวิจัยและประเมินผล ครูมีความพึงพอใจที่จะได้รับการแนะนำให้ครู ผู้สอนใช้ประโยชน์จากการประเมินผล ใฝ่หาความรู้และผลิตงานวิจัย

2. ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนเกี่ยวกับนิเทศ และสนับสนุนประสาน งานร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดย การส่งเสริมให้จัดการนิเทศภายในโรงเรียน และจัดกิจกรรมร่วมกันในการจัดสัมมนา ฝึกอบรม และศึกษาต่อโดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ตามสาขาวิชาที่ครูสอน หรือสาขาที่โรงเรียนต้องการ และขาดแคลน

ข้อเสนอแนะ

การเสนอแนะทางในการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน

จากผลการวิจัยการศึกษาระดับความพึงพอใจของ ครู สาขาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อ การนิเทศภายในโรงเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและมาก ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความจำเป็นในการนิเทศ ภายในโรงเรียนเป็นอย่างมาก ทุกโรงเรียนควรปฏิบัติเพื่อการแก้ปัญหาและสนองความต้องการ ส่งผลทำให้การทำงานร่วมกันของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศมีประสิทธิภาพสูงสุดจะเห็นได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 4 หรือ ปัจจัย 4 ของการบริหารทั้งสิ้น คือ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์

(Material) และเทคนิคในการบริหาร (Management.) และบุคลากรที่สำคัญต่อการนิเทศ คือ ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยเฉพาะผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในทุกด้าน เพื่อที่จะกระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการนิเทศ ดังที่ ซารี มณีศรี²¹ ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศ คือ ความเป็นผู้นำ มีความสามารถที่จะปรับปรุงโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อครูและทำงานร่วมกับครู มีมนุษยสัมพันธ์ดี เรียนรู้ความต้องการเข้าใจคนอื่นได้อย่างถูกต้อง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทักษะใหม่ ๆ วิธีการใหม่ และเพื่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศควรศึกษากระบวนการและแนวทางปฏิบัติ ในการนิเทศในที่นี้ จากผลการวิจัยทั้ง 5 ด้าน

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและดำเนินการให้มีการส่งเสริมการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การนิเทศด้านหลักสูตร ควรจัดหาเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอ พร้อมทั้งจัดประชุม แนะนำ ชี้แจง เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและทรัพยากรของโรงเรียน จัดคณะกรรมการในแผนกวิชาเพื่อคัดเลือกแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ใช้ในการเรียนการสอน และจัดประชุมครูผู้สอนในแผนกเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ

1.2 การนิเทศด้านการสอน ควรมอบหมายให้ครูสอนตรงกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครูผลิตเอกสารประกอบการสอนและจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นเอง แนะนำและให้กำลังใจในการปฏิบัติด้านการสอน ด้วยการจัดอบรมและแนะนำเทคนิควิธีการสอนและการใช้สื่อการสอนแบบใหม่ ๆ ในแต่ละสาขาวิชา พร้อมทั้งสนับสนุนส่งครูไปรับการอบรม

1.3 การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมการศึกษาต่อทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว จัดส่งครูไปรับการอบรมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ และสนับสนุนให้ครูไปทัศนศึกษาและดูงานทั้งในและนอกประเทศ เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นด้านวิชาที่การได้อย่างอิสระ แนะนำแหล่งวิชาการและจัดหาวารสารวิชาชีพ จัดมูมนหนังสือทางวิชาการในแผนกวิชา

1.4 การนิเทศด้านบริการทางการศึกษา ควรจัดหาวัสดุฝึก อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อทัศนูปกรณ์ ให้มีจำนวนเพียงพอ ดูแลอาคารสถานที่ โรงเรียนงานให้สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก ให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนในด้านการปฏิบัติงาน จัดทำงบประมาณมาสนับสนุนการผลิตอุปกรณ์การสอน และจัดให้มีศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน บริการจัดทำใบงานให้เหมาะสมกับลักษณะงานและจัดการซ่อมบำรุง เครื่องมือ เครื่องจักรในช่วงปิดภาคเรียน

1.5 การนิเทศด้านการวิจัยและประเมินผล ควรจัดอบรมการทำวิจัยและแนะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ แนะนำและช่วยเหลือให้ครูสามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทางวิชาการภายในแผนกวิชาและควรจัดอบรม และสัมมนา การวัดและประเมินผลตามแต่กรณี

2. เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาด้านอาชีวศึกษา โดยเฉพาะบทบาทของศึกษานิเทศก์ จะต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการประสานงานกับผู้บริหารหรือผู้นิเทศภายใน โรงเรียน เพื่อรับทราบปัญหาและให้ความสนับสนุนในส่วนที่แต่ละโรงเรียนต้องการความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงตัวบ่งชี้หรือข้อกำหนด และเกณฑ์ในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศภายในโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา
2. ควรศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นิเทศภายในโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา
3. ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานของครูต่อการนิเทศภายใน และผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา

เชิงอรรถ

¹ อาชีวศึกษา, กรม. "ความต้องการการนิเทศของครู-อาจารย์ และผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคใต้," ศูนย์ฝึกอบรมอาชีวศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา, 2529, (เอกสารอัดสำเนา) หน้า 41.

² สิริลักษณ์ บุญวงศ์, "การประเมินความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ของครู -อาจารย์ ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530, หน้า 187-188.

³ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ, "ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นจริงและพฤติกรรมที่ควรจะเป็นของศึกษานิเทศก์ประเภทช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2529, หน้า 76.

⁴ อาชีวศึกษา, กรม, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁵ สิริลักษณ์ บุญวงศ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 188-189.

⁶ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 78.

⁷ อาชีวศึกษา, กรม, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 40.

⁸ วัลลภ จันทรตระกูล, "การศึกษาปัญหาการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างอุตสาหกรรม สาขาเครื่องกล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2523, หน้า 74.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 74.

- ¹⁰ ธิดา หอวัฒนกุล, "การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น, " วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, หน้า 200.
- ¹¹ ไพบูลย์ วิสัยจร, "ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523, หน้า 93-97.
- ¹² ธิดา หอวัฒนกุล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 200.
- ¹³ ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 78.
- ¹⁴ วัลลภ จันทรตระกูล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 72.
- ¹⁵ อาชีวศึกษา, กรม. สรุปผลการอบรมการจัดการนิเทศศึกษากายในโรงเรียน หน่วยงานนิเทศก์, กรุงเทพมหานคร, 2529, หน้า 35.
- ¹⁶ ลีวิไลลักษณ์ บุญวงศ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 183.
- ¹⁷ วัลลภ จันทรตระกูล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 74.
- ¹⁸ อาชีวศึกษา, กรม. สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 32.
- ¹⁹ ธิดา หอวัฒนกุล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 209-210.
- ²⁰ อาชีวศึกษา, กรม. สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 40.
- ²¹ ชารีย์ มณีศรี, การนิเทศการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, 2523), หน้า 70-71.

บรรณานุกรม

กฤษณี น้ำเพชร. "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

นโยบายที่ต้องทบทวนการติดตามผลการช่วยเหลือโรงเรียนราษฎร์. กรุงเทพมหานคร :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, '2524.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน, ฝ่ายแผนงาน. แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5

(2525-2529). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2524.

คำนิง นกแก้ว. "ความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต

การศึกษา 3." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2523.

ชัยวัฒน์ ฉายอรุณ. "ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับ

พฤติกรรมที่เป็นจริงและพฤติกรรมที่ควรจะเป็นของศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาช่าง

อุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2529.

ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์. "การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 11." วิทยานิพนธ์ปริญญา

โทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ชารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, 2523.

ชาญชัย อาจันสม่าจาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์,

2525.

ธนู แสงวงศ์. "บทบาทและงานในหน้าที่ของหัวหน้าแผนกวิชา," วิทยาจารย์ (กรกฎาคม,

2515) : 10-20.

ธิดา หอวัฒนกุล. "การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราชบุรีอาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาลักษณ์. "การนิเทศภายในโรงเรียนของตนเอง," ในรายงานสัมมนาการนิเทศการศึกษาและพัฒนาลักษณ์ ปีการศึกษา 2518. กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

บรรเทา กิตติศักดิ์. "การนิเทศการสอนในระดับมัธยมศึกษา." เอกสารการสอนชุดวิชา หลักสูตรการสอนมัธยมศึกษา (หน่วยที่10). กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายการพิมพ์ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524.

พนอม แก้วกำเนิด. "การนิเทศการศึกษา," เอกสารประกอบคำบรรยาย กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

พนัส ทันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2524.

ไพบุลย์ วิสัยจร. "ขวัญของครูโรงเรียนราชบุรีในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523.

ภิญโญ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2526.

เมธี ปิลันธนานนท์. การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2523.

ยุพิน พิพิธกุล. "การนิเทศการสอนคณิตศาสตร์." กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. (เอกสารอัดสำเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รุ่ง แก้วแดง. "การประชุมสามัญประจำปี, สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนครั้งที่ 12/2530." (เอกสารอัดสำเนา)

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

วัลลภ จันทร์ตระกูล. "การศึกษาปัญหาการสอนช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างอุตสาหกรรม สาขาเครื่องกล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของ รัฐบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2523.

วิจิตร (ธีระกุล) วรุฒบางกรู, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์, และสุพิชญา ธีระกุล. การนิเทศ การศึกษา. สมุทรปราการ : ชนิษฐ์การพิมพ์และโฆษณา, 2520.

วีระชาติ แก้วไสย. "องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2518.

ศุภลักษณ์ คูหาทอง. "การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาในทัศนะ ของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 9." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

สีกชี พฤกษ์ศรี และคณะ. "ความต้องการการนิเทศของครู-อาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้." ศูนย์นิเทศและฝึกอบรมภาคใต้, 2529. (เอกสาร อัดสำเนา)

สันต์ ธรรมบำรุง และชาญชัย ศรีไสยเพชร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วรวิจิตรการพิมพ์, 2523.

สังัด อุทรานนท์. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2529.

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์, งานนิเทศการศึกษาลำดับที่ 36/2520.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2521.

สาโรช บัวศรี. แนวความคิดในการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มณฑล
การพิมพ์, 2504.

สาย ภาณุรัตน์. คู่มือนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 พระนคร : แผนกการพิมพ์วิทยาลัยครู
สวนสุนันทา, 2511.

สิริลักษณ์ บุญวงศ์. "การประเมินความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์
ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สุจวิต เพียรชอบ. "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ
6 (กรกฎาคม 2514) : 19-27.

สุดใจ เหล่าสุนทร. หลักการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ. ธนบุรี : โรงพิมพ์บรรพธำ,
2505.

อาคม จันทสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน." ในผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษาและ
การดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียน เอกสารอันดับที่ 32/2519 ฝ่ายนิเทศ
การสอน เขตการศึกษา 6 ลพบุรี.

อาชีวศึกษา, กรม. "ความต้องการการนิเทศของครู-อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
กรมอาชีวศึกษาในภาคใต้." ศูนย์ฝึกอบรมอาชีวศึกษาภาคใต้ กรมอาชีวศึกษา, 2529.
(เอกสารอัดสำเนา)

_____ . สรุปผลการอบรมการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน. หน่วยศึกษานิเทศก์ :
กรุงเทพมหานคร, 2529.

อุทัย สร้อยสุข. "หน้าที่การนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

Adams, Harold, and Frank G. Dickey. Basic Principles of Supervision.
New York : American Book Co., 1953.

Ayer, Fred C. Fundamentals of Instructional Supervision. New York :
Harper and Brothers Publishers, 1954.

Blum, Milton L. and Jame C. Naylor. Industrial Psychology. New York :
Harper and Row, 1968.

Briggs, Thomas Henry, and Joseph Justman. Improving Instruction
Through Supervision. New York : Mcmillan Publish Co., 1954.

Burton, William, and Leo J. Brueckner. Supervision : A Social
Process. 3rd. ed. New York : Appleton Century Co., 1965.

Eye, Glen G., Lamore A. Netzer, and Robert D. Krey. Supervision of
Instruction. 2nd. ed., New York : Harper and Row Publisher, 1965.

Feldman, Danial C. and Hugh J. Arnold. Management Individual and
Group Behavior in Organizations. Tokyo : McGraw-Hill International
Book Company, 1983.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book
Co., 1959.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. Texas :
University of Texas Press., 1963.

Harris, Ben M. Supervision, Behavior in Education. 3rd. ed.,
Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1985.

Hendrix, Clifford Lee Jr. "A Student of Supervisory Practicess with
Reference to Classroom Observations and Conferences as Perceived
by Teachers Principals and Supervision in Tennessee"
Dissertation Abstracts International. 37 (11) : 2536-A ;
November, 1976.

James R, Marks., Emery Stoops, and Joice. King-Stoops. Handbook of
Education Supervision : A Guide for the Practitioner. Boston :
Allyn and Bacon, 1971.

Johannson, Hano. and Terry G. Page, International Dictionary of
Management : A Practical Guide. Massachusetts : Houghton Mifflin
Company, 1975.

Ladipo, Betty. "Motivational Factors and Attitude Changes in
Teachers" Dissertation Abstracts International. 45(7) : 2041-A,
January, 1985.

Locke, E.A. "Nature and Causes of Job Satisfaction. In M.D. Dunnette
(ed.)" Handbook of Industrial : and Organization Psychology.
Chicago : Rand McNally, 1976.

Malone, Bobby Gray. "Supervisory Practices of Principals in Selected
Accredited Secondary Schools in Mississippi" Dissertation
Abstracts International. 32(9) : 1233-A, September, 1971.

Minor, Gwynn J. Theory and Practice of Supervision. New York : Dodd,
Mead Company, 1964.

- Neagley, Ross L. and Dean N. Evans. Handbook of Effective Supervision of Instruction. Englewood Cliffs, N.J: Prentice-Hall, 1960.
- Sergiovanni, Thomas J. "Factors which Effect Satisfaction and Dissatisfaction of Teachers" Explorations in Educational Administration. St. Louis : University of Queensland Press, 1973.
- Spears, Harold. Improving the Supervision of Instruction. New York : Prentice-Hall, 1967.
- Strauss, George. and Leonard R. Sayles. Personal : Human Problems of Management. Englewood Cliffs, N.J : Prentice-Hall, 1960.
- Wiles, Kimbal. Supervision for Better Schools. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall Inc., 1967.
- Wolman, Benjamin B. Dictionary of Behavioral Science. New York : Von Nostrand Reinhold, 1973.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1507.3/47

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 มีนาคม 2534

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อโรงเรียนที่จะทำการเก็บข้อมูล

ด้วยนายบัญชา เกิดมณี เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขา การบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตกทม."

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านตามรายชื่อสถานศึกษาที่แนบมา ดังต่อไปนี้ (ตามรายละเอียดที่แนบ)

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันชานนท์)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ 3267320-9 ต่อ 393

ที่ ศธ 1007/086

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10800

5 เมษายน 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ หรือครูใหญ่โรงเรียน

ด้วย นายบัญชา เกิดมณี นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขา
การบริหารอาชีวศึกษา ของมหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความพึงพอใจของครูที่มีต่อ
การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขต กทม." มี
ความประสงค์จะขอเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับครูในโรงเรียนของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูล
ด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเซ็น แก้วยศ)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน

กองนโยบายและแผน

โทร. 2828654

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศภายในของครู
สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

	สำหรับผู้วิจัย
<p>1. เพศ</p> <p>☐ ชาย</p> <p>☐ หญิง</p> <p>2. อายุ</p> <p>☐ ต่ำกว่า 30 ปี</p> <p>☐ 31-40 ปี</p> <p>☐ มากกว่า 40 ปีขึ้นไป</p> <p>3. ระดับการศึกษา</p> <p>☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี</p> <p>☐ ปริญญาตรีขึ้นไป</p> <p>4. วุฒิทางวิชาชีพครู</p> <p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>5. ทำนปฏิบัติงานด้านการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมเป็นเวลา</p> <p>☐ ต่ำกว่า 3 ปี</p> <p>☐ 3-6 ปี</p> <p>☐ มากกว่า 6 ปี</p>	

ตอนที่ 2 งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ตามความเป็นจริงและตรงกับ ความพึงพอใจซึ่งท่านมีต่องานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่ โดยมีความหมายดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	ความหมาย
5	ท่านมีความพึงพอใจมากที่สุดต่องานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่
4	ท่านมีความพึงพอใจมาก ต่องานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่
3	ท่านมีความพึงพอใจปานกลางต่องานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่
2	ท่านมีความพึงพอใจน้อยต่องานนิเทศทางการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่
1	ท่านมีความพึงพอใจน้อยที่สุดต่องานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานด้านการสอนอยู่

1. การนิเทศด้านหลักสูตร

ข้อ	งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1.1	จัดประชุมแนะนำ ชี้แจงเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย หลักการและ โครงสร้างของ หลักสูตรที่กำลัง ใช้อยู่แก่ครูผู้สอน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
1.2	จัดเอกสารหลักสูตรให้ครูผู้สอนศึกษาด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....	
1.3	แนะนำให้ครูผู้สอนทำการวิเคราะห์หลักสูตร ก่อนทำการสอน เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมาย และแนวทางในการปฏิบัติ.....	.....	.....	.....	.....	.....	
1.4	แนะนำให้ครูผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรให้ สอดคล้องกับสภาพและทรัพยากรของ โรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
1.5	แนะนำให้ครูผู้สอนปรับปรุงหลักสูตรให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักการและ โครงสร้างของหลักสูตรที่กำลัง ใช้อยู่.....	.....	.....	.....	.....	.....	
1.6	โรงเรียนจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร ไว้ให้ เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าของครูผู้สอน..	.....	.....	.....	.....	.....	
1.7	จัดคณะกรรมการในแผนกวิชาเพื่อคัดเลือก แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ใช้ใน การเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
1.8	แนะนำให้ครูผู้สอนจัดทำจุดประสงค์การ เรียนรู้ในแต่ละรายวิชาให้สัมพันธ์กับ เนื้อหา	.....	.....	.....	.....	.....	
1.9	จัดประชุมครูผู้สอนในแผนก เพื่อร่วมกันแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร เป็นรายๆ	.....	.....	.....	.....	.....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การนิเทศด้านการสอน

ข้อ	งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.1	ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการวางแผนปฏิบัติงานด้านการสอนแต่ละวิชา.....						
2.2	จัดประชุมครูผู้สอนเพื่อเตรียมงานด้านการสอนก่อนเปิดเรียน.....						
2.3	จัดตั้งคณะกรรมการในแผนกวิชาร่วมกันดำเนินการกำหนดการสอนและตารางสอน.....						
2.4	เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดการสอนและตารางสอน.....						
2.5	จัดประชุมชี้แจงวิธีการทำแผนการสอนและบันทึกการสอน.....						
2.6	ตรวจบันทึกการสอนเป็นครั้งคราว.....						
2.7	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในแผนกวิชาเพื่อรวบรวมความรู้พื้นฐานของครูผู้สอน.....						
2.8	จัดให้มีโครงการทดลองสอนแบบใหม่ ๆ ในแผนกวิชา.....						
2.9	มอบหมายให้สอนตรงกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สอน..						
2.10	ให้คำปรึกษาในการจัดชั้นเรียนให้มีสภาพและบรรยากาศทางวิชาการ.....						
2.11	สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ						
2.12	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นเอง.....						
2.13	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตเอกสารประกอบการสอนขึ้นใช้เอง.....						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
2.14	สนับสนุนให้ครูผู้สอน ใช้สื่อการเรียนการสอน	...	...	...	...	...	
2.15	เข้าเยี่ยมชั้นเรียนและแนะนำเทคนิค การสอนเป็นรายบุคคล.....	...	...	...	...	...	
2.16	จัดให้มีการเยี่ยมชั้นเรียนระหว่างครูผู้สอน กันเองเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ เทคนิคการสอน.....	...	...	...	...	...	
2.17	จัดให้มีการสำรวจปัญหาด้านการเรียน การสอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขวิธีการสอน ให้เหมาะกับเนื้อหาวิชา.....	...	...	...	...	...	
2.18	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนประเมินผลการเรียน การสอนของตนเอง.....	...	...	...	...	...	
2.19	แนะนำให้กำลังใจในการปฏิบัติงานด้าน การสอนของครูผู้สอน.....	...	...	...	...	...	

3. การนิเทศเพื่อพัฒนาบุคลากร

ข้อ	งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
3.1	จัดปฐมนิเทศครูผู้สอนใหม่ทุกต้นปีการศึกษา เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติงาน.....	...	...	...	...	...	
3.2	กระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้น ในการพัฒนาทางด้านวิชาการ.....	...	...	...	...	...	
3.3	เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็น ด้านวิชาการได้อย่างอิสระ.....	...	...	...	...	...	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
3.4	แนะนำแหล่งวิชาการให้ครูผู้สอนได้รู้จักและนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.5	ส่งครูผู้สอนไปรับการอบรมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.6	สนับสนุนให้ครูผู้สอนไปทัศนศึกษาและดูงานด้านวิชาการทั้งในและนอกประเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.7	สนับสนุนครูผู้สอนไปศึกษาต่อเพิ่มเติม.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.8	จัดให้มีการเยี่ยมชมกิจกรรมการเรียนการสอน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่ดีเด่น.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.9	จัดป้ายนิเทศเพื่อให้ข่าวสารและความรู้แก่ครูผู้สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.10	แนะนำให้ครูผู้สอนเพิ่มพูนความรู้โดยการอ่านวารสารวิชาชีพเพิ่มเติม.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.11	รวบรวมผลงานวิจัยที่มีคุณค่ามาเผยแพร่ให้ครูผู้สอนทราบ.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.12	จัดมุมหนังสือทางวิชาการในแผนกวิชาให้สนองความต้องการของครูผู้สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.13	แนะนำให้ครูผู้สอนได้เขียนบทความทางวิชาการเผยแพร่.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.14	เชิญผู้เชี่ยวชาญมาสาธิตวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....	
3.15	จัดอภิปรายระหว่างครูผู้สอนในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านวิชาการซึ่งกันและกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การนิเทศด้านการบริการทางการศึกษา

ข้อ	งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
4.1	จัดทางงบประมาณเหมาะสมสนับสนุนการผลิต อุปกรณ์การสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.2	เชิญวิทยากรจากภายนอกมาแนะนำ เกี่ยวกับการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.3	จัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อการจัดบริการ ทางการศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.4	จัดหาแหล่งวิทยากรทางด้าน โสตทัศนูปกรณ์ ให้กับครูผู้สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.5	สำรวจความต้องการในด้านการสอน ของครูผู้สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.6	จัดทำบัญชีรายชื่อหนังสืออุปกรณ์การสอนให้ ครูผู้สอนได้ทราบ.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.7	จัดให้มีศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอนใน โรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.8	แนะนำให้ครูผู้สอนรู้จักวิธีการใช้ โสตทัศนูปกรณ์.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.9	จัดทำคู่มือครูในด้านการปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.10	ให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนในด้าน การปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.11	สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนใน โรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
4.12	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำมาใช้ เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การนิเทศด้านการวิจัยและการประเมินผล

ข้อ	งานนิเทศการศึกษาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
5.1	ให้ครูประเมินผลการใช้หลักสูตรร่วมกัน ในแต่ละรายวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.2	จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทางวิชาการภายในแผนกวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.3	จัดให้มีการศึกษาวิจัย คุณภาพการเรียน การสอนภายในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.4	จัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์สภาพทาง วิชาการในโรงเรียนเป็นรายปี.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.5	แนะนำและช่วยเหลือให้ครูผู้สอนสามารถ ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.6	แนะนำให้ครูผู้สอนไฝหาคำความรู้ และผลิต งานวิจัย.....	.....	.....	.....	.....	.....	
5.7	แนะนำให้ครูผู้สอนใช้ประโยชน์จาก การประเมินผลทางการศึกษาใน การปรับปรุงการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....	

ขอขอบพระคุณอย่างสูง ในความอนุเคราะห์ของท่าน

ประวัติผู้เขียน

นายบัญชา เกิดมณี เกิดเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2497 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรม เชื่อม-ประสาน คณะเครื่องกล จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เทเวศร์ ปีการศึกษา 2524 เข้าศึกษา ต่อระดับปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2530 ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้